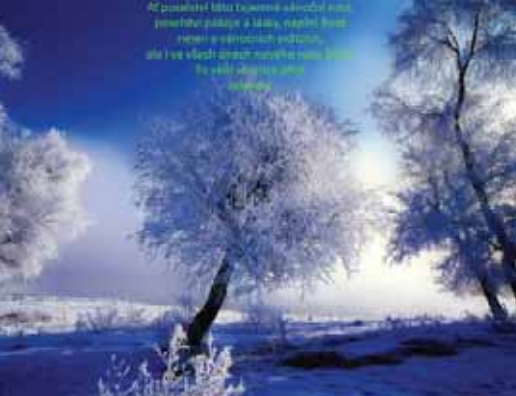

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

LEDEN 2014

At' poslanejší letu. Dvojnásobně silněji.
přemáhá padáky a lásky, naplní hořké
vínem a slávnostním vydatím.
ale i ve všech druzích nových mas. Žijte!
to věří každý z nás.
stopaři

PF 2014

Inspirace, přátelství, pomoc

PF 2014

At' v roce 2014
všechny vaše loďčky
plují tím správným směrem
přeji Stopaři

PF

TOM VEVEŘEK
2014

Red Bull

JAGUAR

WITTENBERG

LACOSTE

HIPPO

Rok 2013 je zlomen

Vie nejlepší v Novém roce 2014
přeji TOM Práckovník Ostrava

PF 2014

TÁBORNÍCI

PF 2014

Rok plný sladkých zážitků
přeji Suvi

PF 2014

TOM 1101 MARACAIBO

PF 2014

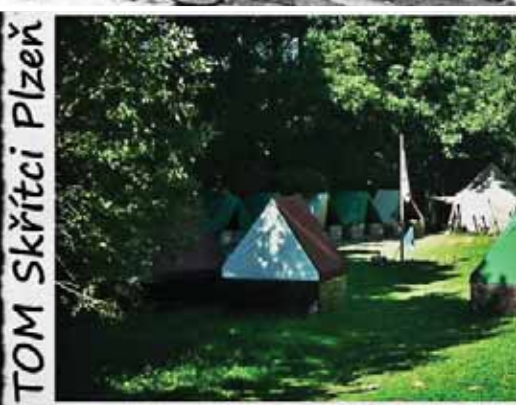
Dejte si pozor na trocha i v novém roce!

PF 2014

TOM 1101 MARACAIBO

TOM Skřítci Plzeň

PF 2014

PF 2014

PF 2013

PF 2012

VŠECHNO NEJ V NOVÉM ROCE
A UODNĚ USMĚVU PŘEJI
VŠICHNÍ BLŠTÁCI

Jsme s vámi i v novém roce.
PF 2014

Ilustrační foto: Tadeáš Pilař, TOM Veverk

OBSAH

leden 2014

str. 4	Malá Fatra, Ivan Kula
str. 5	Návrat do Banátu, Ilona Jaglová a spol.
str. 6	Turecko – vodácký ráj?, Jiří Šťastný
str. 7	Nový oddíl LETOKRUH, Michaela Dlouhá
str. 8	Co se nám letos podařilo, Karel Závadský S vůní Vánoc na Chaloupkách, Tomáš Beňo
str. 9	Mladí vědci u Stopařů, Jiří Černer
str. 10	Formuláře nově, Ondra Šejtka Jak pomáhají peníze z EU, Lukáš Hušek Turistický závod, Tomáš Fúsek
str. 11	Notičky před Vánocemi, Anežka Klabanová Když spolupráce přináší ovoce, Martin Zemánek, Jan Rusek, Maraton her, Karel Závadský
str. 12	Víkend v domečku tomíků, Lenka Podoláková Nejsme medvědi..., Vratislav Florián
str. 13	Zamykání Labe a Ohře, Jindřich Černý Jouloupušky v ohrožení, Jája Póčová
str. 14	Podzim Kamarádů dále Opava, Tom Weicht
str. 15	KALENDÁŘ VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ ROKU 2014
str. 16	LTŠ 2014, Matěj Chour
str. 17	Mezinárodní zimní sraz turistů, Vodácká táborová škola 2014, Jiří Homolka
str. 18	Severočeská Riviera pod Vlhoštěm, Jiří Adamovič
str. 21	Díky, kamarádi..., Karel Závadský Asocijujeme se na Facebooku, Anežka Klabanová
str. 22	MASky, Tomáš Novotný, Zuzana Antošová, Lukáš Hušek
str. 23	Něco i pro tomíky, Jaroslav Huk
str. 24	Před klubovou konferencí, Tomáš Novotný
str. 28	Pozvánka do Říše snů, Tomáš Novotný Setkání partnerů v Annanbergu, Stavba v Opárně finišuje, Tomáš Hurt
str. 29	Zprávy z ústředí
str. 30	Ohlasy
str. 31	PF 2014

VZDUCHOLOŮ

Kdo by si to byl pomyslel, že tomíci mohou zasáhnout do politiky. Ano, do té celostátní. To bylo tak. Zlaté šípy, nedávno pětáctýřicetileté, si na podzim usmyslily, že vzlétnou k výšinám. Na letadlo neměly, na pořádnou řiditelnou vzducholod, jakou známe třeba z Cimrmana (tam se jmenovala Karel), také ne. Naše oddíly jsou vcelku chudé. Šípy jsou ale proslulé skvělými nápady, hrami a vůbec vším, co dělá dobrý oddíl dobrým oddílem. Co tedy Šípy udělaly? Nebo spíše, co neudělaly? Inu, na ústředí se neobrátily. Vydaly se lovit vzducholod do vod politických, totiž do party Petra Macha. Tento mladý muž vede politickou Stranu svobodných občanů a jedna taková vzducholod, ozdobená logem berana, zrovna ve Valmezu k půjčení byla. Měla sloužit ke zviditelnění strany o pár dní později. Měla straně svobodných vyhrát volby! Byla to tehdy možná (utajeně) nejdůležitější vzducholod v republice!

Šípy si ji vypůjčily s úmyslem veskrze dobrým, bez politických vazeb, slibů a spojenectví, ostatně Mach je známý svou politikou nepřerozdělování – a život neziskovek je zrovna v protikladu proti téhle filozofii. Žijeme z přerozděleného.

Zlaté šípy si vzducholod od machovců vypůjčily, nalepily na ni to, co potřebovaly k oddílové hře, berana skryly. Potud dobré. Pak, při přípravě hry, se stalo to, co se občas u podobných radovánek stává.

Vzducholod uletěla. Odmysleme pocity marnosti a tichého koprnění, které uboží vedoucí zažívali.

Kladme si znepokojivé otázky, které od doby, kdy mi to jeden z valmezských přátel vyprávěl, mučí mne. Kam vzducholod letěla? V Rostkách jsme ji neviděli, Praha je ale za rohem. Doletěla k Hradu? Minula v míru Lidový dům? Potkala ve výšinách jinou vzducholod nebo snad letadlo s Andrejem Babišem? Lekl se jí? Mohly volby dopadnout zcela jinak, kdyby našemu oddílu neuletěla vzducholod, ale třeba včely? Překreslila chvilková nepozornost politickou mapu země? Co by se stalo, kdyby vzducholod nepatřila malé pravicové straně, ale byla to třeba vzducholod oranžová, případně knížecí? Neporanila ve výši nějaké ptáky, třeba i modré?

To už se želbohu nikdy nedozvíme.

Dnes mají Zlaté Šípy vzducholod novou. Je krásná. Je to dárek k narozeninám. Je na ní logo hořce. Ve výšce se vzducholod s naším znakem vyjímá překrásně. Milé Šípy, držte ji pevně!

Tomáš Novotný

Malá Fatra 2013

Koncem loňského roku jsme se rozhodli navštívit bratry Slováky. Máme zajištěno ubytování pro 35 osob ve Stankovanech-Rojkové kousek před Ružomberokem. Zabydlujeme se ve dvou objektech penzionu JOLA, což je rodinný domek s přístavbou a ve dvoře ještě jedna chaloupka – vše je situováno u frekventované cesty s dobrým výhledem na horu Šíp. Druhý den vyjíždíme směr Chočské vrchy, chceme navštívit dvě zajímavé doliny. Počasí je optimální, je teplo a na obloze jen jemné řasy vysoké oblačnosti. Tady v dolině je mlha, ale ta se rozptýlí. Parkujeme u začátku Prosiecké doliny a vydáváme se na prohlídku této skalami sevřené soutěsky. Nejprve jdeme podél potoka, ale později se voda ztrácí, ale i tak je co vidět. Překonáváme několik zajímavých skalních útvarů, pár žebříků a lávek. Taký si zajdeme na vodopád Červené piesky, i když teče jen málo vody, ta 15m stěna ze které padá, stojí za zhlédnutí.

Ve vrchní části je pěkný vodopád ke kterému vede drsný žebřík, fotíme se u něj a záhy dolinu opouštíme. Dostáváme se na náhorní plošinu Svorad, je to rozlehlá louka s krásnými výhledy. Míříme do Velkého Borového, do zdejší kultovní hospůdky. Občerstvujeme se, nikdo nelituje. Přesouváme se do Kvačianské doliny, kterou procházíme dolů po široké cestě. Už to není tak atraktivní trek, naštěstí se zastavujeme na krásném místě zvaném Oblazy. Je to soustava chalup – bývalého mlýna,

vše je zde perfektně udržováno, mlýnské kolo napájené z vydatného potoka roztáčí mechanismus v přízemí mlýna. Pěkná prohlídka, krásné místo. Taký jsou zde dvě houpačky nad potok, čehož mnozí využívají. Putování po opuštění doliny je trochu únavné, čekáme, že narazíme na auta za každou terénní vlnou, cesta je dlouhá. Kolem páté dorážíme notně znaveni na parkoviště, odtud odjíždíme směr Kalameny. Přírodní termální koupaliště se sirnatou vodou je pěkným zakončením naší dnešní túry. Do chalup se dostáváme až za tmy, uléháme znaveni, ale spokojeni.

V neděli nás čeká dobytí vrcholu, který se pne nad protějším břehem Váhu do výšky 1168m.n.m. Přes mostek se dostáváme do Stankovan a vzhůru Škútovou

dolínou na Žaškovské sedlo – 790m.n.m. Odtud se cesta zvedá a zčásti smrkovým a později bukovým lesem stoupáme zprúdka k vrcholu. Začínají se objevovat skalky a výhledy. Počasí je skvělé, svítí sluníčko a je velmi teplo. Většina jde v tričku a mnozí mají kraťasy, nebo vykasané kalhoty. Vrcholek je malá plošina s lavičkou a krásnými, fantastickými výhledy do třech světových stran. Půl Slovenska jako na dlaní. Od západu se táhnou Roháče, Chočské

vrchy s nejvyšším Chočem, v dáli lemuje obzor Nízké Tatry, o něco blíže je jižně Velká Fatra, která přechází přes lesklý zvlněný hřbet řeky Váh do Lúčanské Malé Fatry napravo schované za protější podobně vysokou Kopu. Další vrchol Zadný Šíp je opatřený vysokým dřevěným křížem, a je neméně atraktivní. Vidíme z něj až do Rojkova, ale je to tak vzdálené, že se nechce

věřit, co jsme to dnes ušli za výšku. Míříme prudkým sešupem bukovým lesem zpět na základnu. Cestou se za lesem vynoří osada

Podšíp, shluk 10 roubených chalup, které jsou zachovány v původním provedení. Fantastické místo pod skalnatými věžemi Zadního šípu, s neopakovatelnými výhledy na hřeben Kriváňské Malé Fatry s majestátními vrcholy Stoh a Velký Rozsutec. Ani se nechce odejít. Ten klid a pohoda, ovšem život tu musel být těžký, sami tak vysoko, bez elektřiny a daleko od civilizace.

Sestup do Stankovan si zpestřujeme menším blouděním a na závěr brutálním krpálem z buky porostlého výběžku nad Váhem. Ve vrstvě listů to nesmírně klouže, sestup je nebezpečný, ale nakonec všichni bez úrazu dorážíme na základnu.

Pondělní ráno opět slunečné, jedeme se vykoupat do termálu v Bešeňové kde si užíváme vodu o teplotě 38° C a relaxujeme. Je tak teplo, že se dá po venkovní ploše procházet jen v plavkách. Po outdoorovém obědu na parkovišti vyrážíme k domovu, v Hlučíně jsme v 17hod.

VIP akce se náramně povedla, cena přijatelná, počasí fantastické, účast maximální, chybělo jen pár členů, prostředí navštívených míst atraktivní, výkony všech zaslouží pochvalu. Tak zase někdy ahoj, milé Slovensko!

*Ivan Kula
TOM Zálesák, Hlučín*

Návrat do Banátu

V roce 2008 připravil oddíl Průzkumník z Ostravy první tábor pro české děti v rumunském Banátu. Byly to nezapomenutelné chvíle, proto jsme koncem roku uvítali možnost se tam po letech vrátit a podívat se, co se za tu dobu změnilo.

Z Ostravy jsme přes Szeged dojeli nejříve do Svaté Heleny, kde jsme měli domluvené ve škole povídání s prezentací fotek z tábora. Přesto, že děti z našeho tábora už jsou dnes většinou na středních školách mimo Banát, současným školákům se promítání a povídání moc líbilo. Společného večera se zúčastnili i učitelé a zástupci vesnic.

Ve Svaté Heleně nás nemile překvapily větrné elektrárny, kterých je kolem celé vesnice 15 a opravdu doslova hyzdí celé okolí. Ze Svaté Heleny jsme odjeli do Gerniku, místa, kde se tábor kdysi konal. Byli jsme zvědaví, zda louku u mlýnků (Vodnice) najdeme, a jak to tam teď vypadá. Samozřejmě jsme zabloudili, ale nakonec jsme louku šťastně objevili. Překvapením byl náš můstek přes potok, který vše přečkal skoro bez úhony. Večer v místní obchodo-hospodě proběhl ve skvělé atmosféře, dokonce si nás tamější

obyvatelé i pamatovali! Další den jsme navštívili městečko v horách Einbenthal, odkud jsme měli na táboře nejvíce dětí. Momentálně tam je skoro 40 žáků! Ve Svaté Heleně je jich asi 25 a v Gerniku pouze 8. Mladí se po ukončení studií většinou stěhují do velkých měst nebo do České republiky, důvodem je hlavně nedostatek práce.

Rádi jsme viděli místa, kde jsme prožili nezapomenutelných 14 dnů tábora a setkali se opět s milými, upřímnými a pohostinnými krajany, kteří i tak daleko od nás krásně mluví česky a snaží se svým dětem vštěpovat českou kulturu a zvyky. Ani se nám nechtělo odjíždět, ale doufáme, že se zase někdy do Banátu podíváme, nebo se podaří české děti z Rumunska dovézt k nám na tábor. Na cestě zpět jsme navštívili nádherně osvětlenou Budapešť a pak už unavení, ale plní zážitků, jeli domů.

*Ilona Jaglová a spol.,
TOM Průzkumník, Ostrava*

Turecko - vodácký ráj?

Před devatenácti lety jsme uspořádali první českou vodáckou expedici do Turecka. Byli jsme tehdy nadšení a věděli jsme, že se sem do vodáckého ráje musíme ještě někdy vrátit. Už několik let se sem chystáme znovu, ale je to velmi daleko a cesta sem je náročná a nákladná. Tak se nám podařilo vyjet až loni. Dlouhou dobu jsme připravovali trasu s naším známým Turkem, hlavním vedoucím vodáků z Dalamanu Vedatem Vuralem. Vodácká situace v Turecku se mění rychleji, než stíhají sledovat i domácí. Asi před pěti lety rozhodla vláda postavit na téměř všech možných místech v Turecku velké přehrady. Celkem je jich asi 300, a měly by být dostavěny do osmi let po rozhodnutí. Bohužel vhodná místa pro přehrady jsou právě stejná, jako se líbí nám vodákům... hodně vody, spád, peřeje... A tak pomalu, teda spíš rychle vodácký ráj v Turecku mizí.

Cesta autobusem do Turecka trvala téměř dva dny. Vyjeli jsme v pátek ráno a ve čtvrtek večer jsme stáli u trajektu přes Dardanely. Nejnáročnější bylo překonat bující byrokracii na hranicích. Jako slepička shánějící kapku vody pro kohoutka jsme běhali po obrovském areálu celnice a sháněli razítka. Netušili jsme však, co zažijeme cestou zpět a že několika hodinové běhání od úředníka k úředníkovi je jen slabý odvar toho, co si dokáže místní úředník vymyslet. Cestou zpět jsme vyložili kompletní obsah autobusu – vodácký autobus je plný po strop – do prostoru celnice a vše muselo projít skenerem. Prázdný autobus a vlek s loděmi pak jel na rentgen... Na hranicích s Tureckem ještě socializmus neskončil...

Ale vzhledem k tomu, že to byla jediná stinná stránka, tak jsme si tím nádherný dojem z Turecka zkazít nenechali. Cestou do Dalamanu, kde jsme měli sraz s našimi tureckými přáteli jsme navštívili historické památky, kterých je v Turecku nepřeberně – Pergamon a Asklepion. Nádherné a zachovalé... z dob starého Řecka. Vodáckou část jsme začali poměrně dost divokou

řekou Dalaman Cai. Byli jsme rádi, že jeli naši turečtí přátelé vodáci s námi. Kromě toho, že jsme se až na začátek plavby nedokázali dostat naším velkým busem, silničky byly opravdu uzoučké, bylo dobře, že někdo tuto divokou řeku znal a znal její záludnosti. I tak se některým z nás nevyhnula rozplavba. První část kaňonu měla obtížnost WW3, ale druhá byla WW4–5 a to bylo na rozjetí opravdu pěkné. Velké zablokování, průskoky, vlny, válce, nepřehledné průjezdy... nádherně čistá a relativně teplá voda.

Druhou řekou byla jedna z mála řek, na které se snad přehrady stavět nebudou a která je stále vodáckou perlou jižního pobřeží, řeka Köprülü Irmagi. Mohutná řeka vyvěrající vodnatými vyvěračkami jen v asi dvě stě metrů dlouhé soutězce. Velké vlny, čistá teplá voda, spousta zábavy pro všechny. Místní vodáci zde provozují rafting pro veřejnost, a tak místy byla řeka podobnou dálnicí jako některé naše řeky v létě.

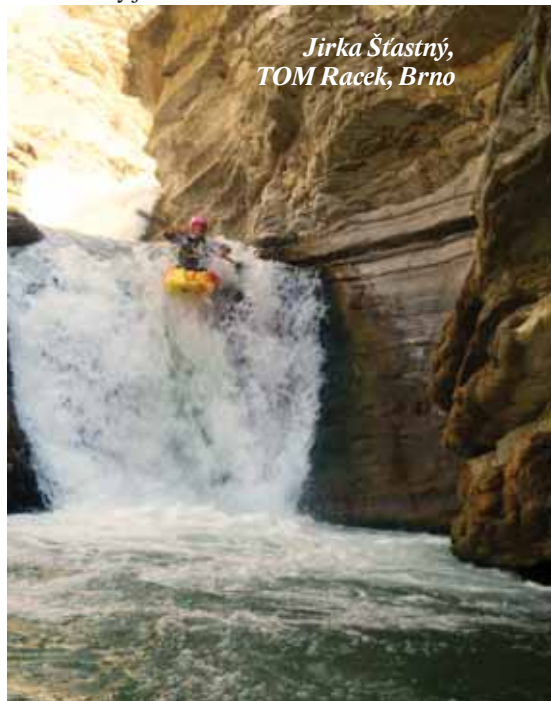
Dále jsme jeli podél jižního pobřeží k plánované řece Anamur. Jaké bylo překvapení, a to i domácích vodáků, že na místě plánovaného vysedání stála dvě stě metrů vysoká přehradní hráz. Naštěstí pro nás ještě nebyla napuštěna a kraj nad hrází vypadal, jako by ho do dvou měsíců nečekalo zaplavení. Možná to místním zapomněli oznámit. Obdělávaná políčka, banánové plantáže, vesnice, dobytek... Ale ortel byl jasný. Pro nás to byl unikátní

zážitek. Byli jsme zřejmě poslední vodáci, co tuto nádhernou říčku v malebném údolí sjeli.

V Turecku jsme sjeli ještě poměrně hodně řek, z nichž některé během několika málo let zmizí, ale některé zůstanou a ty stojí zato. Sjeli jsme ještě řeky Kizil Irmak, Göksu Nehri, Eufrat, Tortum Cai (začátek pod dvě stě metrů vysokým vodopádem), Coruh Nehri, Lyidere (jedna z nejdívočejších řek, co jsme kdy jeli. Bohužel se dal jet jen krátký úsek vysoko v horách nad novými přehradami. Ale i tak to byla nádhra a stačilo to). Poslední řeku, kterou jsme jeli a která ústila na severu do Černého moře, byla řeka Firtine. Tato říčka je údajně jedinou řekou severního pobřeží, která je ponechána pro vodáky. Je krásná, s velmi divokými pasážemi, ale i příjemnou méně divokou vodou. Čistá, v hlubokém údolí plně porostlém čajovníky. Na tomto místě jsme se rozloučili s našimi tureckými přáteli a zamířili k poslední plánované řece našeho zájezdu. Měli jsme jet spodní část řeky Kizil Irmak, která nás v horní části zaskočila nečekanou přehradou a na které jsme místo patnácti kilometrů divoké řeky jeli půl kilometru řeky a patnáct kilometrů po přehradním jezeře. Tady v dolní části řeka dělá průlom pohořím a má tu být 45 kilometrů divoké vody obtížnosti kolem WW4. Řeka Kizil Irmak zklamala i podruhé. Místo krásné tečky na závěr jsme strávili celý den cestou busem po rozbité, úzké prашné cestě kolem přehradní nádrže.

Turecko je nádherná země, s úžasnými lidmi, přírodou i kulturními památkami. Pro vodáky je to ale velká neznámá...

*Jirka Štastný,
TOM Racek, Brno*

Nový oddíl LETOKRUH se představuje

Oddíl Letokruh vznikl v létě roku 2008 a jeho hlavní náplní je práce s dětmi. Vedoucí a instruktoři jsou studenti či pracující a oddíl se věnuje ve svém volném čase. Pět předchozích let oddíl působil pod záštitou Střediska volného času ve Vítkově, kde byli dva z našich vedoucích zaměstnanci. Nyní, když tito vedoucí změnili pracoviště, jsme dospěli k názoru, že je třeba si najít takovou organizaci, která nám bude svou strukturou a pravidly více vyhovovat. Po dlouhém hledání jsme se rozhodli právě pro tomíky, kteří nejlépe naplňovali naše představy a také jsme měli výborné reference od sprátců oddílů.

Práce spojené s oddílem je spousta po celý rok. Organizujeme oddílové schůzky, víkendovky, výlety a hlavně čtrnáctidenní letní stanový tábor. Podílíme se také na organizaci akcí ve spolupráci s TJ Sokol Klokočov. Jsou to např. dětské dny, pálení čarodějnic, pochod světlušek, maskární ples, mikulášská atd. Letokruh má základnu 18 členů, kteří jsou aktivní po celý rok, na letním táboře nás pak s nováčky bývá více. Počítáme však s tím, že se náš oddíl rozšíří o další členy.

Vyvrcholením celoroční práce bývá letní tábor, ten vyžaduje spoustu práce v průběhu celého roku. Je potřeba vymyslet téma, naplánovat program do nejmenších detailů, ušít kostýmy, sehnat rekvizity a ostatní potřebné vybavení. Samotný tábor pak představuje období, kdy se děti i vedoucí ponoří do jiného světa, ve kterém společně dva týdny žijí.

Za pět let jsme tak měli možnost poznat život kovbojů při toukách po stopách trapera Billyho Graye (2009). Také jsme ochutnali téma kouzla a magie, když jsme,

coby obyvatelé Alagaesie, obnovovali sílu Dračích jezdců (2010). Následujícím létem nás provázela vůně moří, při plavbě Pod pirátskou vlajkou (2011). Dobu rytířskou jsme ochutnali coby obyvatelé Kamelotu na dvoře krále Artuše (2012). A toto léto jsme procestovali všechny kouty naší planety, při Cestě kolem světa (2013).

Každý tábor je koncipován tak, aby děti nejen zabavil, ale také něco nového naučil. V průběhu tábora proto děti podstupují různé zkoušky, za které jsou odměňované v rámci tematického hodnocení a dosahují tak vyšších postů v táborové hierarchii. Během tábora se tak mohou naučit vázat uzly, poznávat souhvězdí i rostliny, ale také komunikovat v Morseově abecedě či pomoci námořnického semaforu. Naučí se práci s buzolou jako i základy první pomoci. Zastoupeny jsou také zkoušky, které rozvíjí nejen myšlení, ale i osobnost našich táborníků. Jsou to například zkoušky otužilosti, mlčení či nespavosti. Každé

táborové téma je pak obohaceno o výuku speciálních dovedností, jako je střelba z luku, boj s mečem či naučení starověkého jazyka. Dále pak výuka country tanců nebo maorského bojové tance jménem Haka.

Program tvoří hry a aktivity, při kterých využíváme všech krásných zákoutí, které nám tábořiště v Olšovci u Hranic nabízí. Při hraní tak děti zapojují všechno um, který mají a rozvíjí své logické a taktické dovednosti i tělesnou zdatnost. Samozřejmě jsou také výlety a vycházky do okolní přírody i měst. K táboru patří i nejrůznější zvyky a tradice, které vytváří táborovou atmosféru a všechny nás spojují zvláštním poutem. Vyvrcholením každého tábora pak bývá slavnostní ukončení, hostina a závěrečný oheň.

Od podzimu roku 2010 také svépomocí za finanční podpory Města Vítkova a Střediska volného času ve Vítkově, budujeme oddílovou klubovnu na turistické základně v Klokočově. Během roku jsme stihli ze skladiště vybudovat místo, kde se setkáváme a kde se chystají nové společné zážitky. Ač je již spousta práce za námi, bude to ještě běh na dlouhou trať, než si klubovnu uzpůsobíme k obrazu svému a získáme vlastní vybavení. Doufáme, že se nám i po přechodu pod tomíky podaří domluvit s SVC Vítkov a nadále zůstat v naší klubovně.

Pro nás znamená Letokruh nejen způsob, jak trávit volný čas, je to spousta úsilí, které oddíl s láskou věnujeme, ale i radost, kterou s ním zažíváme...

*Za vedoucí Letokruhu
Michaela Dlouhá*

Co se nám letos podařilo

Náš turistický oddíl mládeže Paprsek se začátkem školního roku 2013/2014 vstoupil do desátého roku své činnosti. Je nás nyní s vedoucími, rodiči a kamarády dohromady 81. Máme za sebou už za ta léta stovky schůzek, 250 akcí – výprav, závodů, soutěží a srazů o víkendech a devět táborů o prázdninách.

Když jsem se zamyslel nad tím, co bylo tou „nej“ akcí letošního roku, pak jednoznačně stavba nové jídelny na našem tábořišti v Olšovci u Hranic na Moravě. Tě jsme věnovali skoro všechny víkendy v červnu...

Jak to vlastně začalo?

Na počátku roku jsme uvažovali, jaký podáme projekt na minigrant firmy ArcelorMittal Ostrava. V minulých kolech minigrantů se nám už totiž podařilo získat prostředky třeba na stany nebo na naše turistické závody – tak jsme to letos zkusili požádat o prostředky na podlahu v jídelně. Dosud jsme měli na tábořích jídelnu jen konstrukci s plachtou a když se zvedl vítr, z hliněné podlahy se prášilo... Uběhlo pár týdnů, náš projekt vyšel a v květnu jsme dostali peníze na podlahu na účet. Pomalu jsme plánovali, který víkend přestavbě věnujeme, když ale v květnu přišlo, čekali jsme na lepší počasí.

Protože dobré zprávy přicházely pro nás pravidelně, koncem měsíce nás kontaktovali z ústředí Klubu českých turistů, že je možné získat prostředky na celou táborovou jídelnu. Kromě té naší se měly postavit ještě další tři konstrukce na tábořích v oblasti Jeseníků... Nabídka financování měla ale jeden háček – muselo se získat povolení od obce na tuto stavbu a do konce června vše zorganizovat, postavit a vyúčtovat. Naštěstí máme s obcí Olšovec dobré vztahy, a tak jsme od zastupitelstva povolení získali po e-mailové a telefonní bitvě během 14 dnů a to už se jezdilo prořezávat stromy, odklidit návoz štěrku, a bourat starou jídelnu.

Trochu tím trpěl program s dětmi – stihli jsme v červnu jen jedinou akci, kdy jsme tradičně pomáhali občanskému sdružení *Naděje pro všechny* zajistit sportovní den pro postižené děti, tentokrát na základně v Horní Lhotě.

Všechny další víkendy se stavělo – nejprve konstrukce od KČT s pomocí prima party tesařů Oty Boury – FYBOCO, pak podlaha a střecha z prostředků firmy ArcelorMittal Ostrava. Velký dík patří i zaměstnancům pily v Olšovci, kteří nám v pátek před stavbou po své práci všechny materiál nařezali a dovezli až ke kuchyni.

Chtěl bych tímto také poděkovat všem našim rodičům, vedoucím, starším členům a kamarádům kteří nám jídelnu ve svém volném čase pomohli postavit, všechno natřít a dodělat. Vždyť ještě 14. června nebylo vedle staré kuchyně vůbec nic a 30. června přivezl autobus našich čtyřicet dětí na tábor a všechno bylo hotové.

Karel Závadský,
TOM Paprsek, Ostrava

S vůní Vánoc na Chaloupkách

Ve vánočním čase již tradičně vyrazíme s oddílem Delfíni Brno na krásnou usedlost v lesích na okraji Vysočiny zvanou Chaloupky.

Tento rok jsme se na tuto výpravu šli v hojném počtu – 31 lidí rozmanitého věku. Od těch nejmenších členů osmiletých až po naše plnoleté instruktory. Nesmím zapomenout, že věkový průměr jim kazila hrstka stařešinů, mezi které se již směle také počítám (30).

Tentokrát jsme se pokusili využít pestřejšího věkového složení naší výpravy a náš program tak rozdělit na dvě souběžné větve.

V první z nich jsme vzali útokem jednu z vánočních tradic, a to tvorbu vánočních věnců. Obavy z nezájmu chlapecké skupiny se rozplynuly v prvních deseti minutách, kdy tyto rukodělné pohltily úplně všechny. S údivem musím konstatovat, že skupina posledních „věncových designérů“ byla mužského pohlaví. A výsledek

byl opravdu nádherný. V dílně se nahromadilo přes 30 kusů krásných originálů. Můj vtíp o zřízení oddílové výroby vánočních věnců, by byl jistě podnikatelským trhákem.

V druhé části programu jsme zavítali do okolní přírody. Hlášený hurikán Xaver o sobě dal vědět již při našem příjezdu, kdy cesta připomínala výstup na osmitisícovku. Druhého dne, při našich výletech v lesích, jsme si procvičili orientaci v terénu a správné chování v přírodě. Nesmím také zapomenout na první letošní zápasy ve sněhu a koulování, kde jsme zapomněli na Xavera poletujícího mezi námi a užívali si prvních spadáných vloček.

Naše večerní rozpravy vedly ke společným i ostatním zážitkům z celého roku, byly také přerušeny řadou společných her, jež všichni zbožňují, bez rozdílu věku. V duchu tradičně chaloupkovém to bylo příjemné poohlédnutí za uplynulým rokem a musím říct, že to byl opět výtečný rok, z pohledu vinaře by se dalo říct „archivní s přívlastkem slibné budoucnosti oddílu“.

*Za oddíl Delfini Brno,
Tomáš Beňo VMT*

Mladí vědci u Stopařů

Na začátku všeho byla myšlenka. Myšlenka zformována našimi oddílovými vedoucími v projekt, který si přečetli ti správní lidé z Nadace Telefonica ve spolupráci s Nadací rozvoje občanské společnosti a rozhodli tento náš projekt, s názvem „Go to the science“ – Probud' v sobě vědce, podpořit z prostředků programu *Think Big*.

Ke konci září se v klubovně jirkovských Stopařů začal odehrávat příběh mladých vědců. Ti se od poloviny září do posledního adventního víkendu věnovali bádání, zkoumání, focení přírodnin, jak v terénu, tak uvnitř. Laboratoří se nám stala naše klubovna.

První výprava zavedla badatele vysoko do hor, kde měli nasbírat vzorky, které později na nedělních schůzkách budou zkoumat.

Po příjezdu na Boží Dar se naše skupinka vědců nejdříve vydala na průzkum Božidarských rašelinišť. Skupinka kráčela po dřevěném chodníku, pod kterým se rozkládalo rašeliniště. Na naučných zastávkách jsme si četli o rostlinách a živočiších, které se v rašeliništi vyskytují. Členové fotili rostliny, mechy, houby...

Po prozkoumání rašelinišť jsme se vydali na protější kopec do lesa, kde se odehrálo hlavní bádání naší výpravy. Mladí vědci se usídlili na okraji lesa, hned za patníky určujícími hranice mezi Českou republikou a Německem. Po lehkém obědě se vrhli do vědeckého bádání. Sbírali vzorky hub, mechtů, lišejníků, rostlin..., vše bedlivě ukládali do sáčků k tomu určených, popisovali, aby za týden věděli, co kdo bude zkoumat. Byla zde také možnost, vyzkoušet si pomoci digitální lupy a počítače, bádání přímo na místě nálezů vzorku. Tato činnost se všem velmi zamlouvala – tedy těm, co se zrovna nevěnovali válení sudů po sluncem osvětlené a větrem bičované louce.

Vědci plni nových poznatků se v odpoledních hodinách prošli uličkami města Boží Dar a prohlédli si exponáty v místním muzeu.

V rámci projektu jsme se také vydali do skleníků Katedry biologie University J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Zde jsme se účastnili zajímavé přednášky o masožravých rostlinách a následně navštívili i skleníky, kde proběhla ukázka těchto rostlin. Těto přednášky a návštěvy skleníků se také zúčastnil mentor projektu p. Luboš Duchoslav.

Na nedělních laboratorních schůzkách se nasbírané vzorky zkoumaly důkladněji pod mikroskopem. Vzorky vědci fotili a natáčeli digitální kamerou přímo z mikroskopu, zakreslovali si je do sešitů. Mladí vědci se na těchto schůzkách hlavně naučili základním úkonům příprav jednotlivých preparátů, ale také sami dle návodů dovedli pár biologických pokusů ke zdárnému konci.

S blížícím se koncem přírodovědeckého kurzu byl na účastnících viditelný pokrok při plnění samostatných prací. Účastníci kurzu na poslední schůzce, na které proběhlo shrnutí všech výsledků z pokusů, obdrželi certifikát o úspěšném absolvování i s hodnocením. Výsledky jejich bádání jsou k vidění na fotkách umístěných na oddílovém facebooku TOM Stopaři a také na facebooku Přírodovědeckého kurzu *Go to the science*.

Tento náš projekt se z našeho pohledu povedl. Musím zde za celý projektový tým poděkovat Ludkovi Sušickému, který projekt lektoroval, paní doc. RNDr. Lence Němcové CSc. za zajímavou přednášku o masožravých rostlinách, mentorovi projektu Luboši Duchoslavovi za jeho podporu při realizaci a také za jeho osobní účast na akcích a také celé Nadaci Telefonica za její podporu z programu *Think Big*.

*Jiří Černer,
TOM Stopaři, Jirkov*

Formuláře NOVĚ v elektronické podobě

Vážení vedoucí,
vzhledem k tomu, že se vám snažíme co nejvíce usnadnit hlášení táborů a vyúčtování dotací, připravujeme elektronickou verzi formulářů. Formuláře bude možné vyplnit i odeslat přímo z elektronického systému, nebude tedy nutné posílat je poštou. Aktivní formuláře (formuláře, které ústředí zobrazí oddílům) se budou zobrazovat v záložce „Formuláře“ v hlavní liště po přihlášení do evidenčního systému Asociace TOM. První formulář (Hlášení jarního tábora) vám bude k dispozici zhruba na konci ledna, zbylé for-

muláře pak s dostatečným časovým předstihem pro jejich odeslání. Návod a bližší popis k formulářům uveřejníme na webových stránkách a přímo v elektronickém systému. Vedoucí, kteří budou chtít využít standardní podobu papírových formulářů, si příslušné dokumenty stáhnou z webu asociace, nebo jim je zašleme emailem, či poštou jako doposud. V případě dotazů kontaktujte prosím Ondřeje Šejtka na adrese ondra@a-tom.cz.

Ondřej Šejtka

Turistický

aneb pohybem
živ je člověk

Psát o závodění je nelehký úkol pro někoho, kdo má pohyb v sobě zakódovaný jako neodmyslitelnou součást života. Věřte, že pohyb je vlastní každému člověku již od narození a také od pradávných dob samotného vzniku lidstva. Jenom si ho každý osvojí podle svého, my v našem sdružení máme mnoho různých forem pohybu, a to je moc dobře. Jedním z těch více efektivnějších je právě turistický závod, dá se bez nadsázky říct, že dnes již fenomén mezi neprofesionálními sporty v republice. Vždyť není tolik sportů, kde se může zúčastnit bez rozdílu každý, kdo jenom trochu projeví zájem vyzkoušet si své znalosti a pohybové dovednosti s desítkami až stovkami svých stejně naladěných kamarádů. Ano, věřte je to tak, v průběhu celého roku absolvují závod tisícovky účastníků na nejrůznějších výkonnostních úrovních. Není to jen drina a pilná příprava, naopak je to hlavně legrace, kamarádství a krásná příležitost k setkávání. Samozřejmě ty nejvyšší soutěže, jako je Mistrovství České republiky, Český pohár nebo dokonce mezinárodní závody, se bez svědomité přípravy běhat nedají. Ty ostatní, krajské, veřejné a místní může absolvovat úplně každý. A zejména správný tomík, člověk, kterému je vlastní práce s mapou, buzolou, vyzná se v topografických a turistických značkách, umí alespoň pár základních uzlů. Něco vám to připomíná, určitě, všechny tyto disciplíny totiž většina z nás tomiků bravurně ovládá, pilně se je již od mládí v mnoha oddílech učíte a již nikdy je nezapomenete, stejně jako čtení a psaní.

Zkrátka, ten, kdo má vztah k turistice a přírodě, neměl by vynechat některý z turistických závodů, které pro vás nezištně

Jak pomáhají peníze z EU

Evropský projekt OPVK (Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost) se pomalíčku přehupuje do poslední třetiny. Díky penězům z EU již vznikly Matějovy záďverní vaky a u oddílů velice oblíbené Hravé krabice, které prošly inovací. V poslední části projektu vzniknou ještě edukativní vzdělávací moduly na pěti našich základnách.

Díky stovce oddílům, které testovaly Hravé krabice několik měsíců, vznikly inovované Hravé krabice. Nyní jsou vylepšené o nápady dětí či vedoucích oddílů. Část z druhé várky je již rozdána, jen několik posledních kousků nemá majitele.

Matějův záďverní vak se stal neodmyslitelným vybavením kluboven. 48 vaků si děti užívají při oddílových schůzkách či táborech po celé republice již od prvních letních dnů. Stejně jako u Hravých krabic, i tady dojde k inovaci vaků, bude záležet na názoru dětí a vedoucích. Tyto nové vaky budou hotové na jaře roku 2014. Již nyní jsou skoro všechny inovované vaky zamluvené.

Radost nám jistě udělají i edukativní, vzdělávací či interaktivní moduly na pěti

našich základnách – ve Sloupu, Dědově, Polaně, Oparně a Kamence. Mluvíme o herních prvcích: nejrůznějších šplhadech, skákadlech, brnkadlech a jiných radovánkách. Máte se, milé oddíly, tedy na co těšit. Některé prvky budou instalovány na základnách již na jaře letošního roku. Nyní sháníme oddíly, které by tyto nové prvky na některé z našich chalup vyzkoušely! Ten oddíl, který si na období červen – září 2014 zamluví jednu z pěti chalup (viz výše), zároveň otestuje edukativní moduly, za což dostane 4 000 Kč jako odměnu. Navíc těmto oddílům proplatíme i cestovné na základnu. Oddíly, které mají základnu již dnes zmluveny, s touto nabídkou oslovíme přímo. Podrobnější informace zjistíte u Lukáše Huška (viz emailová adresa níže).

Kdybyste někdo z vás měli zájem buď o Hravou krabici, Matějův záďverní vak nebo o testování edukativních modulů na některé chalupě, napište mi, prosím, na lukas.husek@a-tom.cz.

Lukáš Hušek
manažer projektu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

pořadatelé připravují. Mezi vyhlášené a velmi zajímavé závody patří například „Pacovské dovádění“. Každý podzim přiláká mnoho nadšenců, kteří si právě turistický závod přijdou vyzkoušet a navíc si užít víkend plný zábavy a příjemných zážitků. Co je nutné udělat pro zdárnou účast v některém ze závodů tohoto roku? Stačí málo, jen se domluvit se svým vedoucím, podívat se na www.turisticky-zavod.cz, vyhledat si v termínové listině některý z veřejných či krajských kol soutěže, přihlásit se, mrknout na pravidla, přijet a zkusit překvapit sám sebe. Uvidíte, že ani nevíte, co ve vás vězí a třeba se vám turistické soutěžení natolik zalíbí, že mu propadnete stejně jako stovky jiných nadšenců.

A co se událo v soutěžích vyššího „levlu“ v loňském roce si můžete podrobně nastudovat také na webu, například v sekci „Závodník 2013“, můžete si dokonce napsat o jeho tištěnou podobu. Brožurka plná přehledných statistik, fotek, termínů a adres vás také uvede do děje. Ve zkratce to byly hned tři závody Českého poháru, a sice v Kynšperku nad Ohří, Plzni a Ivančicích. Jako čtvrtý závod ČP a současně Mistrovství republiky jednotlivců se konal závod v Havířově. Mistrovství ČR smíšených dvojic se konalo v Suchdole nad Lužnicí a český mistrovský závod štafet se běžel v pořadatelské režii oddílu z Kralup nad Vltavou. U těchto dvou posledně uvedených závodů je nutné podotknout, že se ho rovněž může zúčastnit široká veřejnost, nemají zvláštní potřebu na postupová kritéria. Je vhodné, ale absolvovat některý závod nižší kategorie, abyste vůbec věděli, co vás čeká a nemine. Posledním nejvyšším závodem v loňské sezoně bylo mezinárodní mistrovství, které pořádá TOM Orlová. Tak závěrem závodům zdar a těm turistickým zvlášť, těšíme se na vás a přijďte překvapit sami sebe.

Tomáš Fúsek,
TOM Mikulášovice

Notičky před Vánocemi

Znělo to zcela nevinně, pozvání od spřátelených folkloristů (FOS ČR) na vánoční koncert Notiček, ale nakonec to pro mě byl zatím nejsilnější předvánoční zážitek vymykající se všem ožarovičkováním obchodům a červenozlatým stuhám.

Večer v neděli 8. 12. 2013 v kostele sv. Šimona a Judy v Praze se mě poprvé dotkla lidová muzika. Nepovažuji se za kulturního barbara a ignoranta, ale i přesto jsem nikdy naživo neslyšela pravý folklórni soubor. Dětská lidová muzika Notičky je z Řevnic u Prahy, folklórem v ní děti vyrůstají už klidně od 3 let, cestují s ní po celém světě a šíří dobrou náladu hudbou a tancem.

Jejich pásmo českých a cizokrajných koled v podání krojovaných zpěváků, hudebníků a tanečníků mě opravdu vtáhlo do očekávání Vánoc. Housličky, flétničky, horny, basa, dudy, kravské zvony. Roztomilá taneční drobotina, která jde za Ježíškem do Betléma. Vtipné a milé průpovídky moderující kontrabasistky. Barokní koncertní sál plný pyšných rodičů a prarodičů. No prostě pecka! Děkuje se za pozvání.

Anežka Klabanová,
TOM Robinsoni,
Poděbrady

Když spolupráce přináší ovoce...

Můra může být noční motýl, ale i noční outdoorová šifrovací hra. Již třetí ročník této šifrovačky se konal z 9. na 10. listopadu ve Svitavách. Na startu se sešlo 14 družstev. V tom našem spojili své síly Zálesáci ze Svitav a Moravsko-třebovský Čochtan. Po znovuzopakování pravidel hlavním organizátorem hra započala. Všechna družstva se seskupila do hloučků a začala luštit. S pomocí vyluštěných šifer jsme odkrývali záhadnou vraždu paní Stoforové. Po absolvování 11 stanovišť jsme se konečně dostali k vytouženému cíli. Čekalo nás milé překvapení, když jsme se dozvěděli, že jsme v něm prozatím jediní. Proto jsme s napětím očekávali další tým, neboť jsme museli využít nápovědu a s ní na naše konto přibyla také 20 minutová penalizace, které nám mohla oslavu vítězství ještě překazit. Druhé družstvo došlo s téměř hodinovým zpožděním, to již v našem družstvu zavládla euforie z vítězství navzdory tomu, že se kvapem blížila šestá hodina ranní. Celá akce byl velmi dobře připravená, a proto patří organizátorům velký dík. Celé naše družstvo se těší na další ročník...

Martin Zemánek, Jan Shrek Rusek,
TOM Zálesáci, Svitavy

MARATON HER

Nedávno pořádal náš oddíl první ročník akce nazvané Maraton her. Na několika stolech rozmístěných v prostorách naší základní školy si mohli všichni přichodzí po skupinkách vyzkoušet a naučit se méně známé, nové deskové a karetní hry, které jsme si pořídili díky podpoře statutárního města Ostravy a naší organizace.

Na akci byla k vidění také výstava asi 600 hlavolamů jednoho z našich sběratelů

těchto her, pana Kotisy. Skládání hlavolamů si také mohli účastníci vyzkoušet.

Trochu jsme podcenili propagaci akce, takže prvního ročníku se zúčastnilo jen 63 dětí a několik rodičů, kteří si také některé hry vyzkoušeli zahrát se svými dětmi.

Věřím, že na další podobné akci v příštím roce uvítáme další zájemce o hry.

Karel Závadský, TOM Paprsek,
Krásné Pole

VÍKEND V DOMEČKU TOMÍKŮ

Motto: „Kdo si hraje, nezlobí!“

*V Domečku v Dubici,
máme guláš na lžici,
nohy ušlapané a tatínky utahané.*

*Cesta kolem Blatáku není žádná sranda,
zvláště když tě provází čtyřlístková banda.*

*Myšpulín, Pinda, Bobík s Fífkou
provedou tě za skřítkem Pěšinkou.
Až sním řízký z batohu,
chytanu kachnu za nohu.*

*Peklo – to je krása, každý tady jásá.
Skály, potok, chodničky,
nastražené cestičky.
Nastane-li správný čas,
chytne čerta za ocas.*

*Ještě přilož ruce k dílu,
na úklid máš přece sílu,
Mírek sedí za komínkem,
na Pepu sype listí,
Lukáš štípe dřevo, Míla sprchác čistí.*

*Až je všechno jeden lesk,
do nosu nás štípe savo,
Přežili jsme – hotovo,
zavoláme: „Bravo!“
Bazén dáme za odměnu,
pozor ať to nespletu:
za TOM Koláč, Kutná Hora
„Sláva, nazdar výletu!“*

Lenka Podoláková

Nejsme medvědi, ale někdy to tak vypadá!

Naše schůzky v zimních měsících probíhají v tělocvičně, z klubovny jsme dostali výpověď... rekonstrukce domu a potom „se uvidí“. Výpravy směřujeme do muzeí, divadel či jiných multikulturních center. Poslední „venkovní“ akcí na konci kalendářního roku bývá účast na Lovošické Vánoce, kterou pořádají lovosičtí tomíci Vejři. Letos už to byl XXII. ročník. A jestli někdo čeká, že bude v prosinci slunečno a jasno, tak se musí vypravit do úplně jiných zeměpisných šířek. Prosinec je zimní měsíc...většinu „našich“ rodičů vystrašila zima a vítr s dozvuky hurikánu Xaver, který se prohnal Evropou a ničil vše, co mu přišlo do cesty. Ještě na čtvrté schůzce se hlásilo dvanáct dětí, ale na sobotní sraz dorazila jen odvážná čtyřka dítek. Pochod jsme nevzdali, účastníci se jej pokaždé i naši starší kamarádi... udělali jsme si družstvo „Starých psů“ a šli mimo soutěž. Děti vedla Jíta a říkali si „Bylo nás pět“.

Prosincová Vánočka byla tématicky zaměřena na hrady a zámky... každý úkol se odehrával na některém z historických objektů, pořadatelé byli oblečeni do dobových kostýmů, bylo až s podivem, že vydrží na svých stanovištích v zimě za mrazu a sněhové vánice. Soutěže byly pěkné, nikde nebyly zdržovací fronty, což také přispělo k pohodovému výstupu na Lovoš, kde bylo ukončení akce.

A „zlý správce“ měl v měsíci pouhých 53 korun, asi chudý rok. Neuhodli jsme, přesto, že jsme měsíc několikrát potěžkávali a prohmatávali.

V chatě na vrcholu na nás čekal horký čaj s rumovou trestí a výborná vánočka. My si dáváme ještě klobásku. Porovnávali jsme si odpovědi a výsledky soutěží. Pětka nás Staré psy porazila o jeden jediný bod. Celkově se náš dětský tým umístil na druhém místě. Užili jsme si krásný den, chvílemi svítilo sluníčko, cestou nás překvapila i sněhová vánice. První letošní sníh vybízěl ke koulování.

Děkuji tímto lovosickým Vejřům, kteří nás každou první prosincovou sobotu vytáhnou z domácího pohodlí ven a přimějí vystoupat na vrch Lovoš, za každého počasí a ještě oklikou. Daří se jim to již spousty let. A účast Starých psů potvrzuje,

že se nám jejich akce líbí. Díky, Gábi a Jéno, přeji spousty dalších skvělých nápadů do dalších ročníků vaší Vánočky. A dík patří i celému pořadatelskému týmu na všech stanovištích.

Nejsme medvědi, kteří zalezou na podzim do nory a vylezou až na jaře. V lednu vyrazíme na další, již patnáctý ročník ZIMNICE, což je výprava na Hrádek za Úštěkem. Dříve akce pouze pro starší členy oddílu, nyní se účastní i malé děti. Uvidíme, která naše medvíďata v zimě nespí a vymění domácí pohodlíčko za sice útulný, ale promrzlý srub na nádvoří hradu. Já se na Hrádek těším, na mě působí blahodárně. Každý máme nějaké místo, které nás posiluje... nabíjí.

Tak ať se vám všem daří v novém roce 2014 navštívit takových míst co nejvíce.

**Vratislav Florián HROCH,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem**

Zamykání Labe a Ohře

TOM Delfin Litoměřice, Sojčata Žitenice a kamarádi z litoměřického jachetního oddílu uspořádali 27. 10. 2013 tradiční zamykání vody. Poslední plavba vodácké sezóny, táborák a opékání špekáčků. Pochopitelně také hry a soutěže (třeba hodit polenem na cíl, nebo slepit mapu řek ČR nebyly jednoduché úkoly). Vše jsme však hravě zvládli, neboť bylo krásné slunečné počasí. K vlastnímu zamykání vody patřila i Neptunova báseň, která shrnuje vše podstatné:

*Labe a Ohře, dvě velké řeky, v těchto místech spojují své toky.
Plout dále spolu se nebojí, stěží je někdo rozpojí.
Stejně jako ty dva toky, spojili jsme se my taky.
Pramice +kánoe + kajaky, ty+ty+ty... a ty taky
Proč scházíme se tady zase? Neb posunuli jsme se v čase.
Ručičky času točily se zpět. O jednu hodinu, nebo i několik let?
Ne každý radost z toho mívá, dny kratší jsou a brzy se stmívá.
Sluníčko už málo hřeje, ptáček taky hezky nezapěje.
Jen havrani krákají na stromech, však z toho tají se spíš dech.
A když o stromech hovoříme, zvedněte hlavy, a co uvidíme?
Oranžové listí, místy rudé, vypadá hezky, však až opadá, co nám zbude?
Jen ponurá krajina, než přikryje ji bílá peřina.
Dny budou spíše sychravé, mrazivé či mlhavé.
Každý z Vás jistě tuší, že zamknout vodu se nyní sluší.
A ať udržíme si fazónu, krátce zhodnotíme sezónu.
Posudme to společně, vedli jsme si výtečně:
– vydařily se nám akce, většinou šlo všechno hladce,
– počasí nám často přálo, a to není jistě málo,
– a co jistě také těší, že o pár členů je oddíl větší.
Lze říci, že povedený byl to rok. Sic vidím, někdo si myslí, že jsem cvok...
...řkouc co třeba povodně, vždyť zničily nás úplně!
Kdepak, nemějme tváře kyselé. Ukázali se nám přátelé:
– ti, kdo loděnici stěhovali, aniž by si odpočali,
– ti, co pak čistili a uklízeli, pěkně se přitom dřeli,
– ti, kdož korunkami přispěli, ač sami moc neměli.
A kdo pod slůvkem „ti“ jsou skrytí? Nezbyvá, než odhaliti:
– členové a kamarádi oddílu – ti ukázali svou sílu,
– oddílů TOMíků nespočet* – ty zaslaly penízky na účet,
– a obrovská podpora byla také seshora...
(jasně Neptun – to se ví, ale hlavně „ústředí“).
A tak dnes sice řeky zamykáme, však další plány již nyní máme.
Už těšíme se na akce příští, ať z nich jen radost zase přýští.
Nyní zamykání pojďme dokončit, klíčem vodáckým desetkrát otočit.
Každý zámek počítejte, zda zaklapl, pozor dejte!
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
A co k tomu ještě patří? No přeci vodácký pozdrav 3x zařvi:
AHOJ, AHOJ, AHOJ*

*Rádi bychom touto cestou poděkovali všem oddílům, které zaslaly peníze na povodňový účet Asociace TOM nebo přímo na náš oddílový. Ústředí Asociace TOM děkujeme za podporu. Velice si toho vážíme.

Za TOM Delfin Litoměřice,
Jindřich „Dýda“ Černý

Jouloupukki v ohrožení

V prosinci loňského roku jsme s naším naším oddílem TOM Oftalmo vyrazili prozkoumat, jaké jsou Vánoce na severu, na základnu v Uherském Hradišti. Hned po příjezdu nás navštívil Jouloupukki, finský Ježíšek, se svojí ženou. Nabídli nám pomoc s předvánoční přípravou. Čekalo nás chystání salátu, vyrábění včelích úlů a ozdob na stromček. Najednou se ale ve dveřích octli dva ozbrojení sobi! Zajali Jouloupukki i se všemi dárečky! Jouloupukkiho žena byla velice smutná, proto jsme jí slíbili, že zítra najdeme Jouloupukki... Bez něj totiž Vánoce nebudou! A dárečky taky ne.

V sobotu jsme se vyrazili podívat na vánoční trhy na náměstí. Moc se nám tam líbilo a nebyť těch proklatých sobů, užili jsme si tento předvánoční den ještě víc! Sobi nám totiž celý den posílali dopisy, ve kterých nám vyhrožovali, že Jouloupukki mu ublíží. Museli jsme plnit jejich zákeřné úkoly a uklidňovat Jouloupukkiho ženu, že jejího muže určitě zachráníme. Po návratu na základnu nás čekal boj s ozbrojenými soby! Vše ale dobře dopadlo a Jouloupukki byl zase se svojí manželkou!

Na řadu tedy přišly vánoční tradice a zvyky a pak už nás čekala zasloužená štedrovecerní večeře. Stůl se prohýbal pod dobrotami. Oči ještě chtěly, ale bříška už protestovala. A tak jsme se odkutáleli ke stromčku, kde na každého čekal nějaký ten dáreček.

Ráno jsme posnídali v noci upečenou vánočku, sbalili se a vyrazili domů.

Už se těšíme na příští rok, třeba poletíme na Vánoce pro změnu do teplých krajů.

Jája Póčová,
vedoucí TOM Oftalmo,
www.tomoftalmo.cz

Podzim KAMARÁDŮ DÁLEK OPAVA v Českosaském Švýcarsku

Nádherný slunečný a barevný konec října strávil náš turistický oddíl Kamarádi Dálek Opava v překrásném kraji Labských pískovců, plném skal, soutěsek, rozhleden a skalních vyhlídek. Pět dnů podzimních prázdnin jsme využili k poznání Českosaského Švýcarska, Děčína a kraje kolem řeky Labe, a to jak v Česku, tak Německu.

Naše 48 členná parta vyrazila již v pátek nočním vlakem do Děčína a zároveň s ním i dodávka, plná batohů, spacáků a oddílového vybavení na sport, lezení a vaření, nechyběly kytary a bubny.

Náš podzimní oddílový puták začal plavbou lodí z Děčína do Hřenska. Odtud už po svých na Pravčickou bránu. Prohlédli jsme si skalní město a pokračovali přes Mezní louku na skalní hrad Saunštejn a když se začalo stmívat, objevila se před námi překrásná stará budova školy v Jetřichovicích, kterou nám, velmi ochotně zapůjčil obecní úřad na dvě noci. Díky předchozí probdělé noci jsme usnuli prakticky okamžitě, v nohách jsme měli navíc ještě 19 kilometrů ve skalách.

Ráno zastavil u školy pekař s čerstvým pečivem a po snídani jsme vyrazili do známých soutěsek, Divoké a Edmundovy. Soutěsky jsme prošli pěšky a samozřejmě jsme si zaplatili také svezení na pramících, které je zde komerčně provozováno. V Hřensku jsme byli brzy, a proto nám zbyl čas pro návštěvu parádního bazénu v Děčíně. Po dvou hodinách ve vodě, na všech možných atrakcích, nás odvezl bus do Srbské Kamenice. Odtud jsme se ještě vydali na večerní výšlap k Dolskému mlýnu, překrásnému romantickému místu u říčky Kamenice, kde se natáčela pohádka Pyšná princezna. Večer ve škole se hrálo a zpívalo, ale především se hrály všemožné deskové hry. Během odpočinkového dne jsme ušli lehkých 17 km.

Na třetí den byl naplánován 21 kilometrový přechod Českého Švýcarska z Jetřichovic do Mikulášovic. Šli jsme cestou jetřichovických vyhlídek na Tokán a Můstkovým žlebem jsme došli až k říčce Křinici do Saského Švýcarska. Navštívili jsme rozhlednu Weißberg, na jejímž 117. schodu byla ukryta „magnetická keška“. Geocaching je vůbec v oddíle ve velké oblibě a především chlapcům se podařilo mnoho „kešek“ v průběhu putáku nalézt. Už za tmy jsme dorazili do místa dalšího noclehu, tělocvičny v Mikulášovicích. Přestože většina byla unavena po celodenním putování, našlo se ještě mnoho kluků a holek, kteří po výborné večeři v hospůdce U Vladařů (doporučujeme všem), v tělocvičně dlouho do noci hráli házenou. A ti, kteří nesportovali, se opět věnovali písním a deskovkám.

Na ráno jsme si objednali autobus, který nás odvezl do Saského Švýcarska, kde jsme navštívili skalní skvost Bastei. Mnoho turistů a všudypřítomná komerce nám malinko zkazila dojem z tohoto jistě zajímavého místa. Co nám však neposkytla prohlídka Bastei, to nám vynahradil výšlap do Schrammstein skal u lázní Bad Schandau. Nádherné výhledy na skály, okolí a Labe dokresloval západ podzimního slunce. Skvostný zážitek na závěr.

Pak už jsme se vrátili opět do Mikulášovic, příjemného místa na samém konci České republiky, s příjemnými lidmi, kteří nám rádi pomohli a ledasco zajistili.

Den odjezdu už byl krátký. Přesto jsme ještě stihli omrknout a vystoupat na rozhlednu Tanečnicki, nedaleko Mikulášovic u hranice s Německem a před polednem frčeli autobusem do Rumburka, odkud nás vlak vezl zpět do naší Opavy. Byly to skutečně překrásné dny, s nádhernými zážitky v naší KADAO partě, které je potřeba vyjádřit obdiv za výdrž a výkon. Díky ovšem patří Tomovi Fúskovi z TOM Mikulášovice za pomoc při zajištění našeho pobytu, hospůdce U Vladařů, kde se o nás starali, jako „u maminy“, Obecnímu úřadu v Jetřichovicích, který nás ubytoval ve své škole. Díky také opavskému Fordu Malý a Velký za zapůjčení dodávky a Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje za podporu našich turistických aktivit.

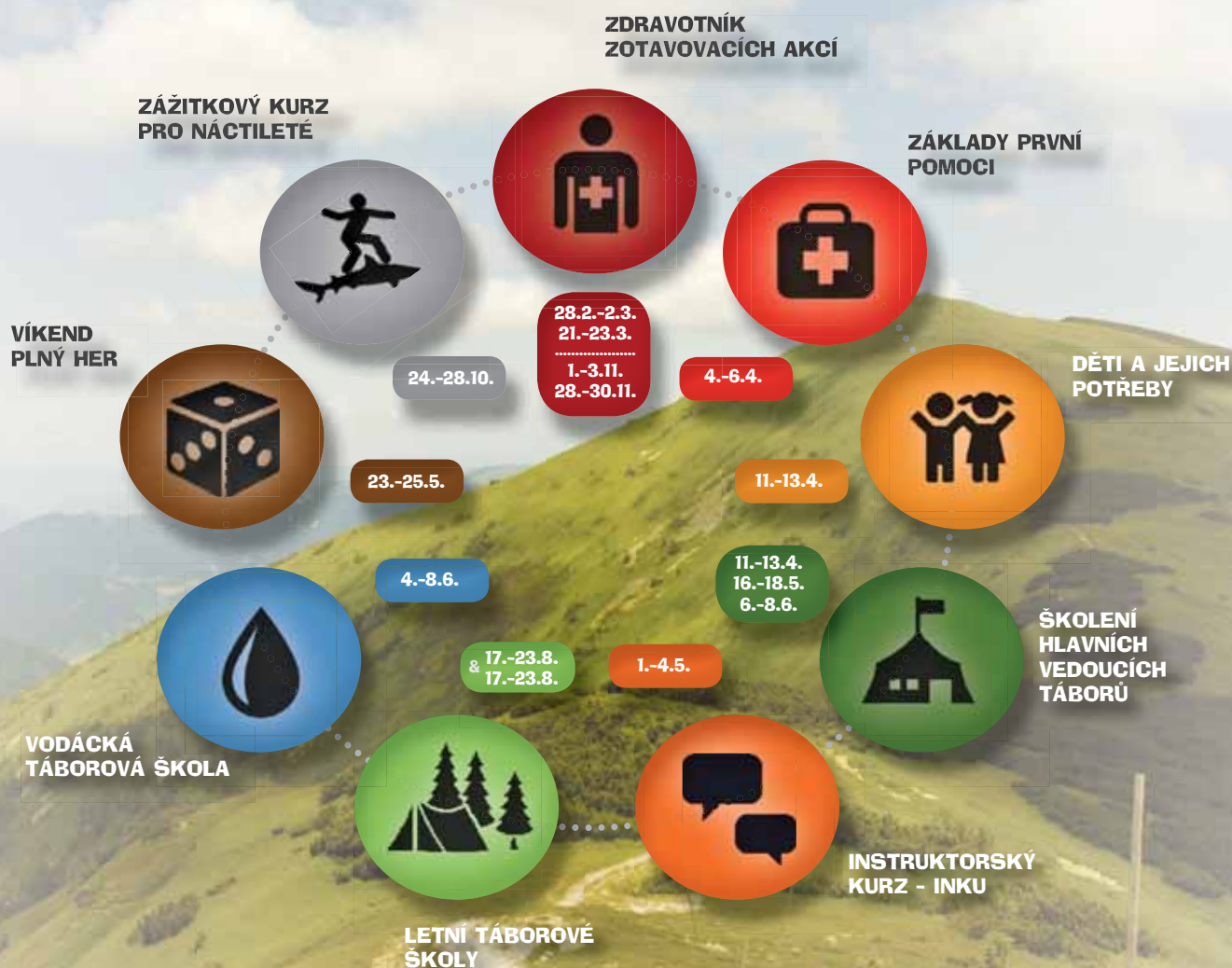
Pro oddílové přátelé a případné zájemce sdělujeme, že na www.kadao.cz ve fotogalerii „visí“ fotografie a již je také hotovo video z našeho podzimního putování.

Tom Weicht,
TOM Kadao, Opava
Foto: Adam Dib Weicht

KALENDÁŘ VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ

2014

WWW.A-TOM.CZ

-> vzdělávání

**NEVÁHEJ,
PŘIHLAŠ SE
UŽ DNES!**

ZDRAVOTNÍK ZOTAVOVACÍCH AKCÍ

Skutečně zážitkový kurz pro zdravotníky. Kurz prospěšný každému, kdo pracuje s dětmi a mládeží. Nejedná se jen o suché povídání. Přednášky doplňují praktické nácviky a ukázky.

Cílem kurzu je, aby každý účastník uměl poskytnout první pomoc a věděl vše o roli zdravotníka.

Jde zároveň o akreditované školení MŠMT – certifikát zdravotníka zotavovacích akcí. Pro úspěšné získání kvalifikace se musíte zúčastnit obou víkendových kurzů.

Úspěšný absolvent získá celostátně uznávanou kvalifikaci.

ZÁKLADY PRVNÍ POMOCI

Víkendové setkání věnované poskytování první pomoci. Pro instruktory ve věku 15–18 let.

Hravou a nenásilnou formou se naučíte základům první pomoci, ošetřovat různá poranění. Dozvíte se, jaké jsou správné postupy a co dělat v krizových situacích. Kurz vedou kvalifikovaní lektori, kteří méně přednášejí a o to více ukazují. Tyto základy by měl znát každý mladý člověk, který pracuje s dětmi.

DĚTI A JEJICH POTŘEBY

Můžete mít v oddíle dítě, kterému byla diagnostikována ADHD nebo dítě s poruchou chování. Můžete mít dítě, které se chová jinak než ostatní nebo špatně zvladatelné dítě. Do některých oddílů chodí děti s tělesným či duševním handicapem a vedoucí neví, jak s nimi optimálně pracovat. Jiní vedoucí pracují zase s dětmi z multikulturního prostředí a setkávají se rozdílnou reakcí dětí i rodičů. Seminář je určen pro ty vedoucí, kteří by se chtěli dozvědět více o této problematice.

Na přípravě semináře se podílejí odborníci na tuto problematiku, ale i vedoucí, kteří mají bohaté zkušenosti s touto prací.

ŠKOLENÍ HLAVNÍCH VEDOUCÍCH TÁBORŮ

Naučíte se základy, které musí znát každý hlavní vedoucí tábora, které se týká: vedení dokumentace, orientace v právní úpravě, hospodaření, hygienických vyhlášek, ale i táborové hry a mnohých jiných témat.

Jde o akreditované školení MŠMT – certifikát hlavního vedoucího tábora. Úspěšný absolvent získá celostátně uznávanou kvalifikaci.

INSTRUKTORSKÝ KURZ - INKU

Kurz je určen všem rádcům a instruktorům, které baví práce v oddíle, rádi pomáhají s přípravou her, chystají oddílové schůzky a chtějí načerpat inspiraci a nápady.

Zatímco starší instruktoři mají svoji táborovou školu, pro ty mladší jsme připravili INKU!

LETNÍ TÁBOROVÉ ŠKOLY

Polana & Sloup

Letní táborové školy jsou určeny pro dospívající mladé lidi, tomiky, kteří prožili nějakou dobu se svým oddílem a chtěli by v něm nadále pracovat jako instruktoři a vedoucí.

Přijďte zažít něco nového, poznat nové kamarády a načerpat inspiraci, energii a oddílové know-how během týdne plného zážitků!

VODÁCKÁ TÁBOROVÁ ŠKOLA

V atraktivních vodáckých terénech Rakouska máte možnost se zdokonalit ve vašich vodáckých dovednostech. Na tomto typu táborové školy se účastník setká se všemi druhy jízdy na běžných lodích (kano, kajak, rychlostní kajak...)

Vzhůru do vln a přejít!

VÍKEND PLNÝ HER

Víkendové setkání věnované vyhledávání, upravování a vymýšlení nových her. Pro všechny programové vedoucí a hračičky. Zveme vás na víkendové školení na téma Hry na akcích s dětmi. Budeme se věnovat tomu, jaké jsou typy her, kde a jak vyhledat již osvědčené hry a upravit je pro svoje potřeby, jak hry uvádět, materiálně a organizačně připravit a zajistit jejich hladký průběh tak, aby se účastníkům vryly do paměti a ještě léta na ně nadšeně vzpomínali!

ZÁŽITKOVÝ KURZ PRO NÁCTILETÉ

Kurz věnovaný osobnostnímu rozvoji pro účastníky starší patnáct let. Pozor – horní hranice není stanovena!

Hlavní je zážitek. Pomocí netradičních her a simulačních programů se snažíme účastníkům ukázat různé hodnoty, jejich význam v životě, „testovat“ jejich hranice, poukazovat na různé aspekty komunikace a jiné. Nejedná se o žádné suchopárné přednášky, nýbrž různé aktivity zaměřené na fyzickou kondici, strategické rozhodování, psychiku, komunikaci, ale i na aktivity výtvarné či relaxační.

4 LETNÍ TÁBOROVÉ ŠKOLY

Vážení kolegové vedoucí, máte v oddíle nadějně instruktory, aktivní členy, kteří pomáhají s programem a tvoří srdce oddílu? Chcete jim zas o trochu rozšířit obzory a dopřát nevšední zážitky mezi kamarády nebo dodat novou energii a zápal, které jsou v každém oddíle tou pravou hnací silou?

Poslete je na letní táborovou školu!

I v letošním roce budou tomíčtí lektori z Čech, Moravy a Slezska společně pořádat dva běhy zážitkových týdnů, kde se budou moci mladí naděšní tomíci přiučit zas něčemu novému a hlavně prožít skvělý týden s kamarády z jiných oddílů!

Dejte jim tu šanci!

Matěj Chour,
rada vzdělávání Asociace TOM

Mezinárodní zimní sraz turistů (česko-slovensko-polský) v Králíkách

Jeseníky a Rychlebské hory 6.–9.2. 2014, organizuje odbor KČT Horal Ústí n. Orlicí

Vážené oddíly,

připomínám možnost zúčastnit se turistického zimního srazu, kde jsou tomíci vítáni. Využijte možnosti za levný peníz jet na akci, kde se můžete věnovat jak sjezdovému lyžování (střediska Dolní Morava, Čenkovice a Mlýnický Dvůr), tak běžkám (trasy v okolí Petříkova, Králického Sněžníku, Mladkova, Štítů apod.). Dále jsou pro účastníky připraveny pěší výpravy, výpravy na sněžnicích a skialpinistické výpravy. TOM Zálesáci ze Svitav pak budou připravovat v rámci srazu i program pro tomíky. Jako tradičně je možnost přihlásit se na 3 denní lyžařský přejezd Jeseníků a Rychlebských hor (vřele doporučuji – část přejezdu z Králického Sněžníku na Ramzovou a z Červenohorského sedla přes Praděd, Petrovy Kameny na Skřítek jsem několikrát jel a byla to paráda).

Základní informace o srazu: (veškeré informace najdete na www.kct.cz – mezinárodní zimní sraz)

- Pořádá: Odbor KČT Horal Ústí nad Orlicí (z pověření KČT, PTTK a KST)
- Termín: 6.–9. února 2014
- Místo konání: Králíky, Jeseníky
- Kontakt: Odbor KČT Horal, Letohradská 1363, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel. 603 772 985, kcthoral@tiscali.cz

Účastnický poplatek:

- členové KČT, PTTK, KST – 150,- Kč
- nečlenové – 250,- Kč
- děti a mládež do 18 let, členové KČT,

PTTK, KST – 50,- Kč

- děti a mládež do 18 let, nečlenové – 75,- Kč
- vedoucí dětí a mládeže do 18 let, nečlenové (min. skupina 5 dětí) – 75,- Kč

Ubytování

- Ubytování zajištěno v tělocvičnách a školních třídách ve vlastním spacím pytlí a na vlastní karimatce za cenu 50,- Kč/noc.
- V ubytovacích zařízeních (penziony, ubytovny, hotely) v ceně 250–350 Kč/noc.
- Ubytovací kapacita na lůžkách je omezena a bude obsazována podle pořadí došlých přihlášek, proto neváhejte!
- Ve všech ubytovacích zařízeních je stanoven noční klid v době od 22.00 do 6.00 hod

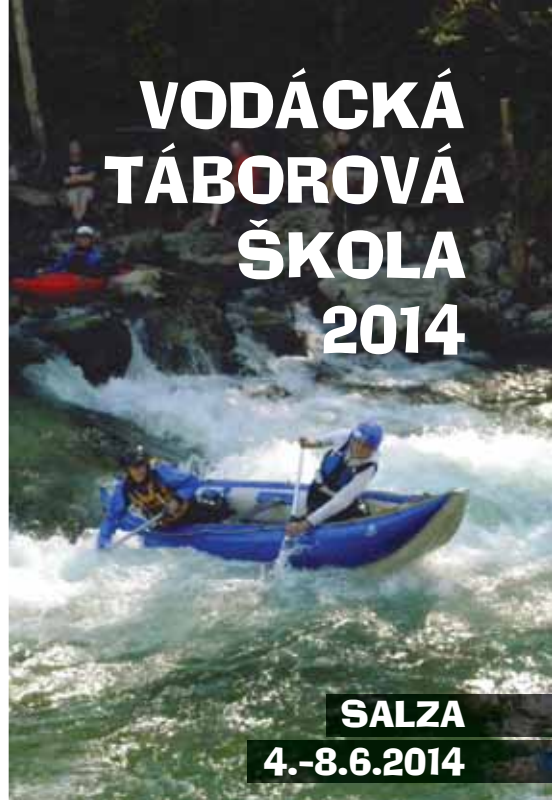
Stravování

- Stravování zajištěno ve školní jídelně, ul. Moravská, Králíky.
- Snídaně za cenu 40,- Kč, balíček na trasu 50,- Kč, teplá večeře 70,- Kč.
- Celodenní stravování za 160,- Kč/os.
- Stravenky obdržíte při prezentaci ve vestibulu školní jídelny.
- Dále jsou k dispozici místní obchody a restaurace.
- Možnost občerstvení na trasách.

Jiří Homolka

VODÁCKÁ TÁBOROVÁ ŠKOLA 2014

SALZA

4.-8.6.2014

VTŠ – vodácká táborová škola na rakouské řece Salze je určena všem členům našich oddílů od 16 let (podmínka: plavec) se zájmem o vodní turistiku. Téměř čtyřdenní splouvání řeky Salzy je atraktivní akcí, kterou pořádá v roce 2014 TOM KADAO Opava pro všechny tomíky v ČR, ve spolupráci s Asociací TOM ČR a dalšími oddíly.

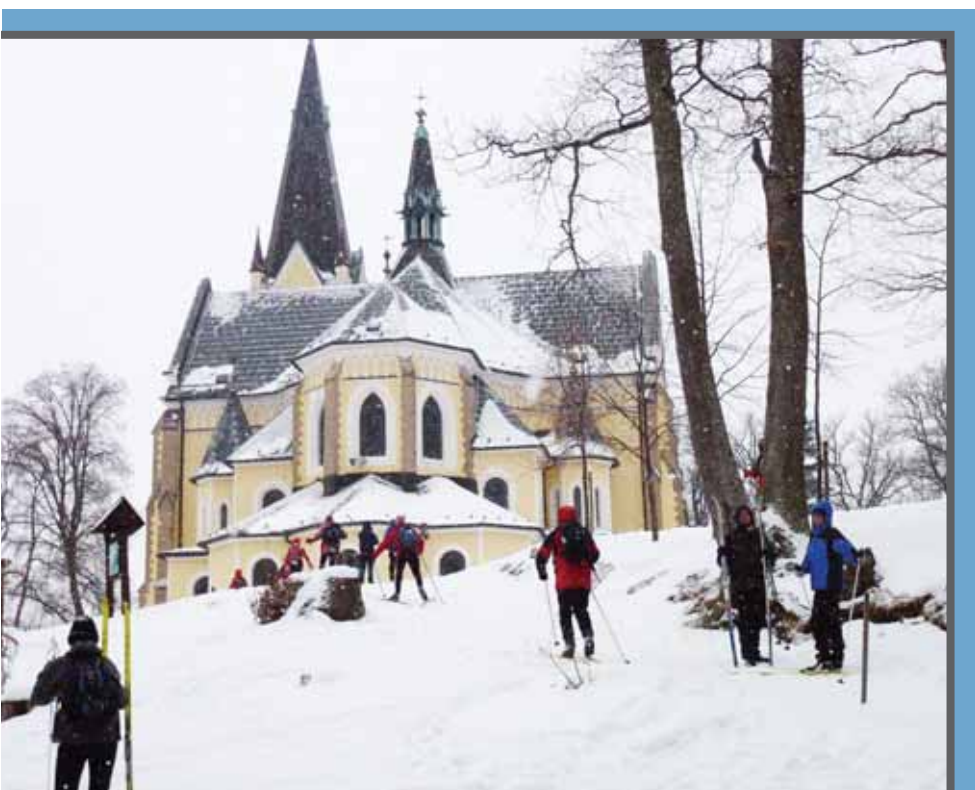
Pokud se kurzu zúčastníte s TOM KADAO Opava (můžete se zúčastnit i po vlastní ose), předpokládá se cena cca 2 500 Kč, která bude snížena v případě úspěchu v projektu MŠMT „Zahraničí“, kde je VTŠ jako jedna z pilotních akcí naší spolupráce s rakouskými tomíky.

Všechny informace budou k dispozici během jara 2014.

Kdo bude chtít získat kvalifikaci instruktora vodní turistiky a zúčastnit se kurzu, zaplatí navíc poplatek 800,- Kč. Obsahem kurzu bude teoretická i praktická část specializace „Instruktora vodní turistiky“. Teoretická část bude zakončena testem a seminární prací, praktická část závěrečnými zkouškami na divoké vodě. Průkazku cvičitele může získat osoba starší 18 let. Tuto část VTŠ povede jako obvykle Honza Česnek z TOM Skorci Vsetín, zkušený cvičitel a vynikající jezdec na divoké vodě.

Veškeré informace můžete získat hlavního organizátora letošní VTŠ Toma Weichta, vedoucího TOM KADAO Opava – tom.weicht@seznam.cz, tel. 603 373 728.

Jiří Homolka

Severočeská Riviera pod Vlhoštěm

Založení a využití holanské rybníční sítě

Klasické rybníkářství je v našem povědomí spojené především s jihočeskou krajinou, s Rožmberky a třeboňskými kapříky. Oproti tomu severočeská soustava rybníků na Bobřím potoce v okolí Holan nebo na Mlýnském potoce na Dokesku na první pohled působí jako špatný vtíp: cožpak naši předkové nevěděli, že pískovec propouští vodu? S jakým obrovským úsilím asi museli zajistit dno rybníků proti průsakům? A kde vzali kámen na stavbu hrází? Nejsou ty rybníky jen nějakým novodobým výmyslem? Pokud ovšem začnete hledat odpovědi na podobné otázky, místo pochybností se rychle dostaví údiv nad geniální promyšleností zdejších vodních děl.

Geologický základ

Jedny z nejstarších a největších rybníků v oblasti, Břežňanský a Velký Dokeský (tedy Máchovo jezero), byly založené už za Karla IV. na místě dřívějších mokřadů. Jejich hráze tvoří zcela přírodní čedičové žíly, které spolehlivě brání odtoku vody po proudu. Dno rybníků zatěsňuje kal a rašelina, které se za těmito žilami během tisíců let nahromadily. Založení rybníka tedy spočívalo jen v prokopání výpusti a jejím osazení stavidlem, vyhloubení přepadové strouhy pro velkou vodu a v úpravě břehů. Rybníkům kolem Holan sice žádné čediče nepomohly, ale geologická stavba byla pro jejich vznik nadmíru příhodná. Bobří potok zde sleduje dva kilometry široké pásmo geologických poruch směru západ–východ, známé pod názvem úštěčský zlom. Jižně od tohoto pásma, na Vlhošti, vystupují na povrch pískovce jizerského souvrství, ukloněné mírně k jihu. Naopak severně od tohoto pásma je povrch tvořen nadložními jílovci. Mezi krajními bloky pásma, tam, kde jsou jižní úklony vrstev největší, je řada mezíker, na nichž se jílovce zachovaly jen v jejich jižních částech. Jejich severní polovinu přitom

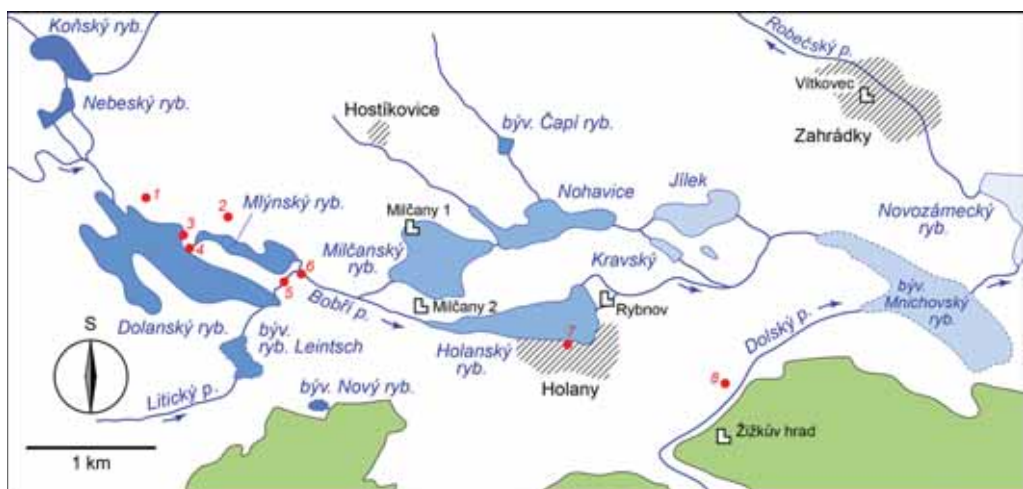
tvoří pískovce, v blízkosti zlomu dodatečně zpevněné křemitým tmelem. Díky tomuto zpevnění tvoří v krajině nápadné hřbety, které jsou napříč jen slabě propustné. Právě pískovcové části nakloněných ker byly proto při zakládání rybníků využity jako přirozené hráze, zatímco na nepropustném jílovcovém podloží se držela voda (viz Obr. 1). Základní plán rybníční soustavy zde vlastně určila sama příroda: mokřady stačilo jen prohloubit a vzájemně je propojit skrz pískovcové hráze soustavou propustí, místně zvaných průrvy.

Jak ukazují zachované zbytky sypané hráze, na Litickém potoce pod Rájem existoval kdysi rybník Leintsch, který také využíval nepropustného jílovcového podloží. Na rozdíl od ostatních rybníků holanské soustavy tu ale chybí pískovcová kra, které by bylo možné využít jako přirozené hráze. Úlohu pískovců tady převzalo drobné těleso čediče, které zpevnilo okolní jílovce do té míry, že v podobě drobného návrší převyšují dno údolí asi o 6 metrů. Jádrem hráze tak bylo připravené a stačilo jen dosypat zeminu po straně návrší.

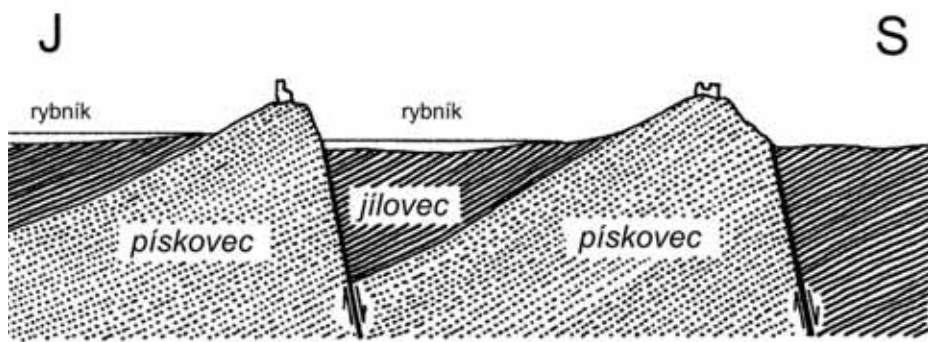
Historie

Na rozdíl od rybníků na Mlýnském potoce, tedy Břežňanského rybníka a Máchova jezera, není o založení rybníků na Bobřím potoce mnoho známo. Jisté je, že byly zakládány už od středověku a že základní síť byla hotová už na začátku 16. století. Mezi Stvolinkami a Zahrádkami vznikly postupně více než dvě desítky rybníků, z nichž většina funguje dodnes (Obr. 2).

Snad hlavní funkcí rybníků v době jejich zakládání bylo zajištění ochrany panských sídel před nepřítelem. Tvrz Milčany (též Frauenschlössel), jejíž stopy nacházíme na pískovcové skále u severního břehu Milčanského rybníka, je poprvé připomínána k roku 1366, kdy byla vlastněná jakýmsi Přibíkem. Zajímavé je, že podle písemných pramenů v roce 1391 již nebyla používána, avšak od roku 1403 je v literatuře opět mnohokrát zmiňovaná. Badatelé František Gabriel a Jaroslav Panáček to vysvětlují přenesením sídla na druhý břeh rybníka – tam, kde jsou dodnes zachované kamenné zdi hradu Kikelsburg (v mapce jako Milčany 2; dlouho se tra-

Obr. 2. Mapa okolí Holan s vyznačením zaniklých a stávajících vodních ploch, hradů a zajímavých míst. Číslování zajímavých míst odpovídá číslům v textu. Rybníky jsou tónované podle jejich nadmořské výšky od temně modré (přes 270 m n.m.) až po velmi světle modrou (níže než 255 m n.m.).

Obr. 1. Příčný řez geologickým podložím Holanských rybníků (schéma podle Bruno Müllera).

dovolo, že jde o Vítkovec). I tato poloha byla dobře chráněná: na severu Milčanským rybníkem, na jihu bažinami zatopenými později Holanským rybníkem, na západě a na východě byly úzké šíje překopané strouhami. V knížce napsané Antonem Paudlerem před více než sto lety autor vyslovil domněnku, že tvrz na severním břehu existovala současně s hradem a sloužila jako kotviště pramic v době, kdy vodní hladina Milčanského rybníka byla nejvhodnější přístupovou cestou na Kikelsburg. Zdi hradu Kikelsburg byly později

rozebrány a kamenné kvádry byly v letech 1775–1778 použity na stavbu kostela Sv. Magdaleny v Holanech.

Obr. 3. Zbytky hradu označovaného jako Kikelsburg.

Těsně před rokem 1440 vznikla z aktivity Zikmunda z Vartenberka také tvrz Rybnov jako nové správní centrum. Dnes jsou její nepatrné zbytky již součástí Holan. Lze předpokládat, že souběžně byl založen Holanský rybník: ze západu tak byla tvrz chráněná vodní plochou, z ostatních stran hluboko zasekanými průrvami. V té souvislosti se někdy o Rybnovu dokonce mluví jako o vodním hradu.

Obr. 4. Pohled na Holany a Vlhošť od rybnovské tvrze.

Soubor středověkých sídel v okolí Holan uzavíral hrad nad Robečským potokem v místě dnešního zámku v Zahradkách. Ze zmínek ve starých listinách lze vystopovat vývoj jeho názvu. Jako Zahradky je zmiňován od roku 1376, kdy patřil Vítkovi z Mnichova, dost možná zakladateli hradu. I další potomci tohoto zemanského rodu nesli jméno Vítek. Po nabytí rybnovského panství, mezi lety 1543 a 1546, zřejmě zbytky hradu Vartenberkové upravili na zámek a pojmenovali ho Vítkovec, německy Weithennperg nebo Weyttenberg. Od roku 1556 se poprvé objevuje název Newnweithenberg, tedy „Nový Vítkovec“, jehož vývoj lze – ovšem s časovým překryvem obou verzí – vysledovat až k názvu Nový Zámek (Neuschloss), používanému od roku 1562 a nepochybně označujícímu dnešní zámek v Zahradkách. Moment změny z Vítkovce na Nový Vítkovec mohl být dán velkorysou přestavbou objektu Janem z Vartenberka na renesanční sídlo těsně před rokem 1556. Ještě v roce 1622 figuruje položka Witkowetz v soupisu majetku

Vartenberků: že se pod touto položkou skrývá zámek Zahradky naznačuje skutečnost, že samotný zámek v soupisu není. Přestože se vazba názvu Vítkovec na původního majitele Vítku i další názvoslovný posun zdá logický a ukazuje na sídlo v Zahradkách, dosavadní „oficiální“ verze je jiná, a sice že Vítkovec byl prvním, dočasným označením loveckého zámku na Žižkově vrchu jihovýchodně od Holan. I na Žižkově vrchu zřejmě stávalo starší opevněné sídlo. Ukazuje na něj existence hluboké studny, dosahující úrovně údolí, a džbánovitě obilní zásobnice zasekané do pískovcové skály.

Nejasnosti panují také kolem poloh zaniklých vsí. Někdy za husitských válek (poslední zmínka 1417) zanikla ves Dolany a její zbytky byly později pohlceny Dolanským rybníkem. Podle místního jména Am Tollen snad stála na jižním břehu rybníka vpravo od cesty Litice–Stvolínky. Za husitských válek zanikly také Vlčkovice a nedlouho poté byl na jejich místě založen rybník – nejspíš dnešní Jílek. Osada Záluží byla zřejmě také zdecimována husity a v podobě dvora její jméno ještě sto let přežívalo, zatímco část jejího území byla zatopena Zálužským rybníkem, předchůdcem dnešního Mlýnského rybníka. Z uvedeného vyplývá, že největší zásluhu na rozvoji severočeského rybníkářství měli husité.

Výškové rozdíly mezi jednotlivými stupni „holanské kaskády“ jsou kolem 2 až 4 metrů, což poskytovalo dostatečný vodní spád pro budování vodních mlýnů. Mlýn s pilou stál u průrvy na hrázi Dolanského rybníka, Hrázský mlýn pak na hrázi Mlýnského rybníka vedle tůně s vodopádem. Také průrva vedle rybnovské tvrze v Holanech byla osazená vodním kolem už roku 1622 a později poháněla pilu. Vedle mlynářství se provozoval i chov ryb, doložený nedávnými archeologickými nálezy už k začátku 16. století.

Jezerní kotlina Bobřího potoka byla ale domovem ještě mnohem starším kulturám. Právě odtud jsou známy nálezy pravěkých nástrojů, na základě kterých se předpokládá existence paleolitických sídlišť budovaných pod širým nebem. Další sídliště z této doby jsou na Kokořínsku známa jen z plošiny Hradska nad Kokořínským dolem. K volbě Bobřího potoka jistě přispěla dostupnost vody, blízkost vrchů Ronova a Vlhoště jako ideálních pozorovatelů a možnost úkrytu ve spleti roklí Roverek a Malé země.

Zajímavá místa

Silexhügel (1)

Návrší, po kterém prochází červená značka mezi nádražím Stvolínky a Malým Borem, bylo už v předválečných letech hojně překopávanou archeologickou lokalitou. Hlavní nálezy křemencových a pazourkových pěstních klínů, drasadel a škradel ale pocházejí až ze 70. let a datují zdejší osídlení do starého a středního

paleolitu. Po dnešním člověku tehdy nebylo ještě ani stopy a neandrtálci se teprve začínali nesměle vyvíjet. Štípané nástroje tak asi vytvořili příslušníci nejstaršího evropského rodu – člověka heidelbergského. V prostoru mezi Stvolínkami a Holany jsou známa ještě další tři místa s podobnými nálezy (a další určitě ještě přibudou), což ukazuje na oblíbenost zdejší krajiny mezi tehdejšími lovci. Většina nástrojů je vyrobená z místních křemencových balvanů.

Lom V obrázkách (2)

Poněkud netypický lom na pískovcové štuky leží na kopečku východně od chat v Malém Boru. Nižší patro je jámový lom obdélníkového půdorysu, zatímco vyšší patro je kruhové, menší a nepochybně mladší. Na stěnách nižšího patra s datací 1922 (starší nápisy jsou nečitelné) najdeme řadu detailně propracovaných reliéfů zahrnujících skautskou lilii nebo roubenou chalupu. Autor těchto výtvarů je neznámý. Do dalších lůmek v okolí byly po skončení těžby zahloubeny sklepy, chlévy nebo jiné skalní místnosti.

Obr. 5. Reliéf roubenky s pavlačí a kouřícím komínem od neznámého autora, zkrášlující stěnu opuštěného pískovcového lomu.

Mahagon (3)

Drama s tragickým koncem se v těchto místech odehrálo jednoho červencového odpoledne před čtyřmi lety. Tropická vedra náhle vystřídala prudká bouře a skupina vodních skautů se na rybníku dostala do svízelné situace. Jejich čtrnáctiletý vedoucí Jirka Bělský – Mahagon nakonec dostal posádku do bezpečí, ale při běhu do tábora pro pomoc byl o sto metrů dál sražen padajícím stromem. O několik dní později na následky zranění zemřel. U cesty tady má svůj kříž a pomníček.

Obr. 6. Vzpomínka na Mahagona.

Výpust Dolanského rybníka (4)

Trímetrový výškový rozdíl mezi Dolanským rybníkem a Mlýnským (též Hrázským) rybníkem překonávají dvě průrvy 20 metrů od sebe. Západnější průrva vznikla rozšířením puklinového pásma, které snad odvádělo vodu z místního mokřadu ještě před vybudováním rybníka. Datum 1873 hned pod přepadem sezřejmě vztahuje k pozdější úpravě. Stavidlem bylo možné usměrnit proud tak, aby padal na mlýnské kolo, pohánějící pilu na dřevo. Kromě základů budovy mlýna se dobře zachovala jeho podzemní část, kde bylo umístěné kolo. Východnější průrva má dno v úrovni s hladinou Dolanského rybníka a zřejmě sloužila jen pro odvod velké vody. Je proto skoro suchá a po 30 metrech spadá do hlavního koryta Bobřího potoka přes skalní stupeň. Cesta vedoucí po hrázi ji zaklenuje pískovcovým

Obr. 7. Ve vstupu do podzemní části mlýna na hrázi Dolanského rybníka je vidět vybrání pro hřídel mlýnského kola o průměru 60 centimetrů.

mostkem.

Vodopád (5)

Dolanský rybník na východě končil spanou hrází, na jejímž severním konci dodnes stojí kříž. Teprve nedávno, před asi 40 lety, byl rozšířen východním směrem o dalších 450 m. Tím zatopil i koryto nedaleko tekoucího Litického potoka, který tak nyní protéká skrz rybník. Na následujících 200 metrech toku Litického potokasenacházejítůně. Nadprostřední

Obr. 8. Napravo od vodopádu na Litickém potoce je vysekaná skalní místnost, dobře přístupná za nižšího stavu vody. Pohled od Hrázského mlýna, dnes zcela zaniklého.

z nich je potok sveden do umělé strouhy a padá dolů 4 metry vysokým stupněm – vodopádem. Podle pověsti tradující se v Malém Boru sídlil v tůni vodník, který trestal nepoctivého mlynáře z Hrázského mlýna: hodinu před půlnocí se začal postupně (po jednotlivých částech těla) zjevovat ve světnici a když byla půlnoc a vodník byl kompletní, zastavil mlýnské kolo. V okolí se rozneslo, že ve mlýně straší a mlynář přišel o všechny zákazníky. Kajícím se mlynáři pomohl teprve potulný komediant, jehož opice vodníka tak vystrašila, že už se do mlýna nevrátil.

Ovčí můstek (6)

Z Mlýnského rybníka, v posledních letech vypuštěného, odtékala voda Bobřího potoka průrvou pod hráze, kde se v rybníčku stýkala s vodou Litického potoka. Kromě značek vodočtu průrva obsahuje svislé i šikmé dráhy po rostech a po stavidlu. Přes 6 metrů širokou průrvu vede ploše klenutý můstek, postavený jen z pískovcových štuk bez použití pojiva. Díky přesnému sesazení kamenů můstek drží vlastní vahou pohromadě i přes dnešní značnou zátěž pěšího provozu a cyklo-provozu.

Obr. 9. Široká průrva pod severním koncem hráze Mlýnského rybníka a tzv. Ovčí můstek.

Holany – pivovar (7)

Středověké Holany ležely na obchodní stezce mezi Lípou a Blíževedly a tomu odpovídal jejich význam. Již roku 1377 se zde připomíná fara, město mělo právo vybírat clo (1455 celní úřad) a mělo i právo hrdelní. Význam města vyvrcholil udělením

práva pivovárčného. Panský pivovar byl umístěn mezi kostelem Sv. Magdalény a Holanským rybníkem. Ulička, která tady kopíruje břeh Holanského rybníka, je na starých mapách označená jako Pivovarská (Bräuhaus Gasse). V severní stěně pískovcového ostrohu s kostelem Sv. Magdalény jsou vykutané výrazné sklepy, které přibližnou polohu bývalého pivovaru naznačují. Jeho přesnou polohu v Holanech dnes nikdo nepamatuje, ale lze ji odvodit ze zprávy o zřícení skalního ostrohu oslabeného vykutanými pivovarskými sklepy v roce 1823. Pod domem č. 66 tehdy našla smrt celá rodina Josefa Wendlera. Dům tohoto čísla v Pivovarské uličce existuje a je zřetelně mladší než okolní chalupy. Pivovar zanikl v 19. století jako symbol úpadku města decimovaného požáry a zaskočeného zbudováním nové silnice z České Lípy na Litoměřice, která město obešla.

Jiljov (8)

Pískovcové skalisko s vysekaným scho-dištěm a vyhlídkovou věží leží východně od Holan, přímo pod obvodovou zdí renesančního loveckého zámku na Žižkově vrchu. Polohou v bažinatém údolí Dolského potoka a příkopem kolem dokola vzbuzuje dojem vodního hradu. Německé obyvatelstvo nazývalo toto skalisko Veilchenburg, tedy „Fialkový hrad“, čímž se vyvolával dojem starobylého původu provedených stavebních úprav. August Sedláček, autor mnohosvazkového díla o českých hradech, navrhl jeho spojení se jménem Jiljov nebo také Liljov, zmiňovaným v historických pramenech. Veškeré zásahy na samotné skále jsou ale mnohem pozdějšího data a se středověkým opevněním nemají nic společného. Jak již někteří historikové poznamenali, skalní blok „Jiljova“ mohl spíše sloužit jako romantický výletní cíl pro návštěvníky nedalekého zámku v Zahrádkách.

*Jiří Adamovič – Žralok
převzato z časopisu Roverská sosna*

Obr. 10. Na zimním Jiljově.

Díky, kamarádi!

Měl jsem před nedávnem trochu více času po operaci kolena, můj život v poklusu poněkud zvolnil.

Kromě toho, že jsem dal dohromady své resty ze současného oddílu, mohl jsem se věnovat i „archivní činnosti“. Konečně jsem si probral a uspořádal na externí disk všechny fotky z 250 akcí naší krátké desetileté historie Paprsku, dodělal si hromadu věcí kolem, na které není při běžném – tzv. normálním „provozu“ oddílu prostě čas.

Při tom hrabání ve starých fotkách a pamětních knihách jsem objevil trochu zapomenutý fakt, že je tomu letos deset let, co jsem po přestěhování do Krásného Pole odešel z vedení svého prvního oddílu Průzkumník. Tomu jsem věnoval prvních pětadvacet let jako vedoucí TOM po návratu z vojny.

Oni to Průzkumníci tak nějak přecházejí taktickým mlčením, ale mají letos také jedno výročí – a myslím si, že stojí za zmínku!

V roce 1983 jsme s Apíkem, Prófou a dalšími náš tehdejší oddíl Průzkumník registrovali jako oddíl TOM Průzkumník na odboru turistiky TJ VOKD Ostrava-Poruba a letos tedy v tichosti dokončují svůj 30. rok činnosti jako oddíl TOM!

Proč o tom píšu zrovna já, když už deset let kopu za jiný tým?

Protože se čtvrtstoletí života a skoro 850 společně prožitých víkendů nedá zapomenout! Nedá se zapomenout, že jsme

si všechno to „svoje“ za ta léta vytvořili sami, ušili celty-stany, čepky, bundy, vytvořili systém oddílu, zkoušek, získali své první klubovny, dali dohromady svůj kroj, šátky a označení šité na koleně, vyboxovali za komančů své tábořiště Pod lípou v Čermné, kde už stojí třetí nebo čtvrtá táborová kuchyně, když jsme tu první museli kdysi po revoluci zbourat ve strachu před pokutou stavebního úřadu...

Protože jsem strašně rád, že to všechno, co jsem nastartoval funguje dál i beze mě. Všechno jede dál – schůzky, výpravy, číslování akcí, tábory Pod lípou a hlavně funguje dobrá parta lidí kolem!

Protože jsem prostě měl štěstí na lidi, se kterými jsem svůj oddílový život v Průzkumníku sdílel – všichni ti důležití v oddíle zůstali nebo se vrátili – Luboš a Vráta Jaglovi, Ika, Ještěrka-Martina a Martin – teď už Slavíkovi, Marťan, Agent, Pavel, Miha a desítky dalších... Když jsem tehdy z oddílu odcházel na konci roku 2002 už oddílem prošlo přes tisíc lidíček, a to už od té doby zase uplynulo deset let!

Takže chci touto cestou přes Tomíka všem svým bývalým členům a členkám poděkovat, že dokázali tu pomyslnou káru táhnout celá ta léta dál.

Děkuji, že zůstal Průzkumník s novými lidmi takový, jaký jsme si ho v sedmdesátých letech minulého století utvořili – silný dětmi, které mají chuť něco dělat

a nezníčitelný s vedoucími, kteří mu věnují to nejcennější – veškerý volný čas svého života.

Karel „Hroch“ Závadský

P.S. Jelikož jsem oddíl vedl v době temna, kdy se fitlo na filmy, tak jsem si dovolil přiložit fotky ze současných webových stránek TOM 4316 – je na nich vidět, že zůstalo vše při starém....

Asociujme se na Facebooku

Věřím, že převážná většina mladých tomíků a vedoucích má na Facebooku profil. I naše asociace ho má. Vždyť teprve nedávno překročila dvacítku. Už 480 z vás je fanouškem této skupiny. Posíláte fotky z táborů, videa z akcí, píšete krátké zprávičky o tom, co se v oddílech povedlo, kde je to zajímavé a jak se pěkně u vás žije. Pojdte se i vy další připojit, dát „To se mi líbí“, překročit hranici 500 fanoušků, pošlete třeba bezprostřední video ze schůzky, zapojte do PF hitparády vaší oddílovou novoročenku. Je to snadné a rychlé. <https://www.facebook.com/AsociaceTOM>

*Posted by Anežka Klabanová
členka předsednictva Asociace TOM*

MASky aneb evropské prostředky pro naše oddíly?

V novoročním Tomíkovi předkládáme laskavým čtenářům téma, které bude aktuální až za delší dobu, totiž v roce 2015. Jde ale o peníze, přesněji o peníze z evropských projektů v následujících šesti či sedmi letech. A zdá se, že je nejvyšší čas se o možnosti jejich čerpání, tentokrát na oddílové úrovni, začít zajímat. Minimálně získávat informace, promýšlet, zda jsou peníze rozdělovány například prostřednictvím místních akčních skupin (MASek) vůbec pro tomíky dosažitelné, oslovit kolegy, kteří by byli ochotní s tvorbou takového projektu pomoci, navazovat příslušné kontakty na místní úrovni.

Ústředí nemá přehled o tom, jak se naše oddíly porcování tohoto evropského koláče v uplynulých deseti letech zúčastnily. Jsme natolik pohlaceni velkými projekty (Cíl 3 – Obnova mlýna v Oparné a OPVK – Hravé krabice atd.) a běžnou spolkovou agendou, že na „zvednutí“ tohoto tématu nebyla dosud energie.

Bezesporně inspirativní byl v tomto smyslu seminář pořádaný Českou radou dětí a mládeže z kraje prosince roku 2013. Organizátoři pozvali přednášející, (Markétu Pošíkovou, Jitku Tichou), které měly konkrétní zkušenosti z psaní a uskutečňování projektů na komunální úrovni. Jejich názory a postřehy si můžete přečíst dále na tematické dvoustraně, kterou jsme MASKám věnovali.

(ton)

Oslovili jsme tři osoby zainteresované v MASKách – Ing. Markétu Pošíkovou, ředitelku MAS Podlipansko o.p.s a Eduarda Jedličku, manažera MAS Svítava a přinášíme také pohled dr. Jaroslava Huka, který se angažuje v MAS Přemyslovské střední Čechy o.p.s. Jeho postřehy jsou zobecnitelné.

Výše jmenovaným jsme položili několik otázek. Jejich odpovědi by mohly být pro naše oddíly inspirativní.

1. Naše oddíly čítají v průměru kolem 20–30 členů. Jejich činnost je zaměřena na turistiku – výlety, tábory, akce pro veřejnost, především pro rodiny s dětmi, v místě bydliště. Jak by mohli vedoucí využít projekt MASky právě pro tuto činnost? Mohou si tomíci prostřednictvím MASky například vylepšit klubovnu, nakoupit turistický či tábornický materiál, pomohou zdroje získané

v rámci MASky těm oddílům, které pracují s neorganizovanou mládeží?

M. Pošíková: „Pravděpodobně ano, ale na 100 % vám to dnes nikdo neřekne, pravidla 2014+ ještě nejsou hotová.“

E. Jedlička: „Podle současných pravidel musejí mít žadatelé vlastní právní subjektivitu (podle nového občanského zákoníku – NOZ se nyní říká právní osobnost). O dotace podle těchto pravidel je možné žádat ještě letos v únoru za předpokladu, že MAS má nedočerpané alokace nebo úspory z předešlých let. Další podmínkou v tomto případě bude, zda MAS pro příjem žádostí vyhlásí ve své výzvě takovou Fichi, která věcně umožní podat žádost. Aby Fiche dávala možnost uskutečnit takové výdaje, na jaké se ptáte, musela by být vystavena nejspíše pro podopatření III.2.1.2 Občanské vybavení a služby. Podopatření lze vyhledat na www.szif.cz – Program rozvoje venkova – Ke stažení – Metodika pro tvorbu Fichí...“

Z uvedeného podopatření by bylo možné klubovnu třeba i zřídit včetně jejího vybavení, a to například i v objektu, který by byl ve vlastnictví kupř. obce a ta by klubovnu pronajímala turistickému oddílu. Nákup samotného tábornického materiálu by byl možný jen v souvislosti s nějakým hmotným projektem, který by zaručoval tzv. udržitelnost kontrolovatelnou po dobu minimálně 5 let (nákup spojený např. s projektem vybudování turistické základny).“

Co je to Fiche?

Termín Fiche [fiše] je výraz pro oblast projektu, o který můžete žádat. V rámci projektu se vypisuje několik oblastí – Fichí (turistika, obnova památek atd.). Termín Fiche se také používá pro formulář, který se vyplňuje, když podáváte projekty.

Náhled takového formuláře (Fiche) můžete nalézt např. na www.premyslovci.cz v sekci „Ke stažení“.

2. Období, ve kterém bude možno znovu čerpat prostředky, respektive se o ně ucházet v rámci MASky, začne lednem 2015. Mohou se naše oddíly během roku 2014 nějak připravovat? Jak?

M. Pošíková: „Ujasněte si, co konkrétně potřebujete, pokud se jedná o investice, či záležitosti spadající pod stavební zákon, tak to připravujte, projektujte, rozpočtujte. Najděte si svou MAS (www.nsmas.cz) a tu informujte o svých potřebách, a to co nejkonkrétněji.“

E. Jedlička: „Tak, jak uvádíte ve své otázce, skutečně budou další dotace možné až z alokace v roce 2015 a spíše až ve druhém pololetí, než na jeho počátku. Na to, zda je možné se připravovat, je zatím těžké odpovědět. Dosud MASky totiž dostávaly alokace jen z Programu rozvoje venkova řízeného Ministerstvem zemědělství ČR, ale v dalším období budou mít MAS možnost se ucházet o alokace i z dalších ministerstev a z Integrovaného regionálního programu.“

Naproti tomu tam, kde to MASky znají, tedy u ministerstva zemědělství, se už s projekty takového druhu v dalším období příliš nepočítá.

Zdaleka dnes nejsou známy ani podmínky k podávání žádosti o dotace. Víme, že má dojít k nějakému sjednocení metodiky, ale dosud není ani náznak nových podmínek a požadavků. V každém případě však je dobré už nyní, kdy MAS vytvářejí své strategické plány na období do roku 2020, se jim svěřit se svými potřebami, aby je mohly do svých strategií zahrnout.“

3. Pokud se oddíl připojí k již založené MASce a chce podat projekt třeba na opravu dětského hřiště v obci, musí na projektu pracovat celá skupina nebo se může oddíl projektu věnovat sám?

M. Pošíková: „V tomto období to bylo tak, že váš oddíl zažádal do MAS o projekt a pak ho realizoval za pomoci MAS. Jak to přesně bude 2014+ dosud nevím, zatím neumím odpovědět.“

E. Jedlička: „V nyní končícím období nebylo nutné, aby žadatel o dotace byl členem MAS a zřejmě to tak zůstane i nastávajícím novém období. Pro záměr budovat nebo opravovat hřiště však je potřebné už nyní tuto aktivitu MASce sdělit (viz závěr odpovědi na předcházející otázku). V nejbližším období se stavební práce převážně zadávaly firmám. Pravidla sice připouštěla stavební práce provádět svépomocí (tzv. věcné plnění), ale podmínky a administrativa s tím spojená byly natolik složité, že neznáme případ uplatnění této formy.“

4. Je členství a práce v MASce čistě dobrovolnická činnost, nebo jsou členové v rámci grantu finančně odměňováni?

M. Pošíková: „Je to veskrze dobrovolnická práce. Někdy, když se zadaří, tak je možné nějaké práce honorovat, ale je to spíše symbolické... ale pozor, každá MAS je svébytná a někde se třeba práce ve výběrové komisi honoruje. Je dobré se vždy dopředu poptat.“

E. Jedlička: „Získání dotace není podmíněno členstvím žadatele u MAS. Členové MAS většinou nejsou odměňováni a výjimku tvoří jen funkcionáři MAS a někteří členové jejích komisí, se kterými jsou nejnáročnější práce uzavírány dohody nebo pracovní smlouvy.“

5. Je možné v rámci např. strategického cíle podpora cest. ruchu vycestovat v rámci MASky do zahraničí navázat spolupráci se zahraničními partnery?

M. Pošíková: „To je nejen možné, ale my třeba osoby, které se chtějí věnovat mezinárodní spolupráci, přímo vyhledáváme. Není jich mnoho, ale je to hodně ku prospěchu regionu.“

E. Jedlička: „Projekty musí vytvářet zlepšení podmínek pro cestovní ruch, nikoliv být prostředkem pro hrazení cestování skupin. Dosud bylo možné vycestovat jen v rámci tzv. projektů spolupráce, kdy MAS – každá na svém území – ve společném projektu plní zadání projektu a potom mohou společně výsledky tohoto plnění hodnotit nebo si výstupy projektu vyměňovat včetně cestovních výdajů, ať už vnitrostátních nebo i zahraničních. Projekty spolupráce MAS jsou schvalovány až na centrálních pracovištích SZIF a ministerstva, nejsou tedy financovány z dotačních prostředků svěřených MASce.“

V příštím programovém období však bude snad možné požádat o dotaci na nějaký projekt charakteru například vzdělávacího či partnerské spolupráce, třeba i přeshraniční, který by výjezdy umožňoval. Něco jako obdoba existujících grantů poskytovaných třeba Pardubickým krajem.“

Inspirací Vám bude třeba i osobní zkušenost Jaroslava Huka z Roztok, předsedy správní rady o.p.s. Přemyslovské střední Čechy.

Něco budeme mít i pro tomíky!

Obecně prospěšná společnost Přemyslovské střední Čechy oslaví v březnu 2014 deset let. Deset let se snažíme pomáhat obcím, neziskovým organizacím a podnikatelům, kteří působí v našem území, tedy na Slánsku, v severní části Kladenska a v nejsevernější části podivného útvaru, který byl kdysi okresem Praha-západ a nyní je spravován obcí s rozšířenou působností Černošice. Za těch deset let prostřednictvím Přemyslovských středních Čech doputovalo k žadatelům zhruba 80 milionů korun z evropských fondů, z toho

asi 70 miliónů od roku 2008, kdy Přemyslovci začali čerpat podporu z Programu rozvoje venkova / LEADER.

Poslední zbytek peněz z předchozího období, necelého půl milionu, bude rozdělen na projekty ve výzvě v lednu 2014 na obnovu památek. A pak nastane, bohužel, chudý rok. Jedinou malou podporou pro neziskové organizace bude Malý přemyslovský měsíc, kterým o.p.s. přispívá z vlastních prostředků neziskovým organizacím na drobné akce.

Evropské dotace na roky 2014–2020 jsou stále skoro v nedohlednu. Vina je na české straně. Teprve nyní, na konci roku 2013, bude snad do Bruselu odeslán strategický dokument, na jehož základě se může Česká republika ucházet v dalších sedmi letech o eura, pak bude následovat schvalovací proces, a teprve potom budou upřesněna pravidla pro jednotlivé programy a budou vybíráni i ti, kteří budou mít právo vybírat projekty v některých z těchto programů.

Zatím se ví jen to, že programů bude osm, z toho čtyři nebo pět využitelných pro podobné organizace, jakou jsou Přemyslovci. Některé z nich začleníme do naší strategie, která pohříchu už také rok čeká na definitivní pravidla, podle nichž má být zpracována.

Ví se také to, že by tzv. místní akční skupiny (mezi něž Přemyslovské střední Čechy o.p.s. patří) měly disponovat výrazně větším objemem peněz než v letech předchozích. Ale ví se už i to, že na dvě z nejpotřebnějších investic pro obce, na místní komunikace a ani na obnovu památek, se v programech po roce 2014 jaksi nepamatovalo.

Každopádně možnosti, jak získat peníze například na služby v území, na zkvalitnění veřejné správy či na šetrné hospodaření se zdroji a obnovu přírody, by se měly v roce 2015 opět otevřít. Neměli bychom asi slibovat dřív, než budeme mezi „správce peněz“ vybráni, ale jedna ze dvou místních akčních skupin v Česku, která má

ISO 9001, a která bezchybně podpořila z Programu rozvoje venkova za uplynulých šest let 190 projektů, snad ani s neúspěchem počítat nemůže.

Takže sledujte naše internetové stránky www.premyslovci.cz, navštěvujte naše setkání a připravujte si projekty. Přednost budou mít ty, které zahrnují větší území, víc spolupracovníků, a to by mělo být pro takové organizace, jakou je TOM, rozhodně výhodou.

*Jaroslav Huk, předseda správní rady
Přemyslovské střední Čechy o.p.s.*

Vážení přátelé, co tedy pro Vás z výše uvedených rádků vyplývá?

Zkuste dát s ostatními vedoucími hlavy dohromady, zamyslete se nad tím, jak byste chtěli evropské peníze pro oddíl využít, zda máte energii a chuť se projektu zúčastnit.

Popátrejte na webových stránkách www.nsmas.cz po tom, zda v Seznamu Místních akčních skupin najdete ve vašem kraji fungující skupinu, ke které je možné se připojit a podat projekt.

Čas na rozmyšlenou máte, důležité je předmět projektu důkladně promyslet a již dopředu se MASky vyptat, zda je možné vámi vybraný projekt podat, a to i přesto, že ještě nejsou přesně známá pravidla pro rok 2015.

Přejeme mnoho dobrých nápadů a věříme, že se mezi vámi nadšenci pro věc najdou. Pomůžete tím svému oddílu a vyzkoušíte si něco nového, neprobádaného.

*Materiál o MASkách připravili
Zuzana Antošová,
Lukáš Hušek
a Tomáš Novotný.*

Před klubovou konferencí

Na začátku dubna 2014 proběhne konference Klubu českých turistů. Letos se bude po mnoha pardubických letech sněmovat nově v Praze. Konference KČT jsou většinou formální akce bez překvapení. Letošní však bude výjimečná dvěma věcmi. Budou schváleny stanovy zohledňující platný Občanský zákoník. (Totéž ostatně čeká o devět měsíců později i tomíky). Nové stanovy KČT řeší i naše postavení vůči klubu. Novinkou je volba zástupců Asociace TOM do klubového vedení. V nejužší pěťce bude přítomen jeden zástupce naší asociace, kterého delegáti konference vyberou volbou. Šlo o kompromis, který vyplynul z velmi složitých jednání na podzim roku 2012. Rozhodl jsem se po osmi letech do nejužšího klubového

vedení nekandidovat. Důvody jsou zejména časové – jsem prací pro náš spolek, zejména správou objektů, plně vytížen. Řešíme dva evropské projekty, chci se podílet na lobingu České rady dětí a mládeže u státních orgánů etc. Existují i důvody osobní. Nijak nezastírám, že mne způsob schůzování a řešení klubových problémů zejména v uplynulých čtyřech letech nepřípadal vždy šťastný a vedoucí k cíli, a to se vyjadřuji velmi, velmi eufemicky. Zaujmu „jen“ místo v ústředním výboru, i na to nové klubové stanovy pamatují.

Zástupce tomíků, kterého vybere konference KČT, má již dnes vedením asociace stanovené mantinely. Pojmenovali jsme naše priority a nepochybují o tom, že budou dodržovány a naplňovány.

Zajímavá bude volba předsedy KČT

Jan Stráský, který vedl nejstarší turistický spolek naší země uplynulých osm let, již kandidovat nebude. Svůj zájem o funkci potvrdili k datu uzávěrky našeho časopisu dva dosavadní místopředsedové KČT, Ján Babnič a Jaroslav Šlechta.

Do klubového vedení budou kandidovat i další osobnosti z řad tomíků. Mají ke KČT silný vztah, jde jim o udržení vzájemně férových a přínosných vztahů tak, jak jsme je před více než patnácti lety nastavili s Janem Havelkou.

Oslovil jsem s několika otázkami mně známé kandidáty do vedoucích funkcí v KČT. S jejich odpověďmi se můžete seznámit níže.

V samém závěru dvoustrany naleznete, milí čtenáři, stanovisko vedení Asociace TOM ke kandidaturám.

Tomáš Novotný

Ing. Ján Babnič

(kandidát na předsedu)

Ing. Ján Babnič, se narodil 2.srpna 1950. Členem KČT je od znovuoobnovení činnosti v roce 1990, v organizované turistice pracuje od roku 1975. V roce 1991 spoluzakládal oblast KČT Jeseníky a byl zvolen předsedou OV KČT – oblast Jeseníky, v této funkci byl až do roku 2003, kdy došlo ke vzniku oblasti Olomoucký kraj. Na ustavující konferenci zvolen do funkce předsedy OV KČT – oblast Olomoucký kraj, tuto funkci vykonává dosud. Od roku 1992 nepřetržitě dosud členem ÚV KČT, v letech 1994–1998 a od roku 2002 dosud místopředseda KČT. Kromě turistiky patří mezi jeho záliby historie KČT, fotografování, čtení a klasická hudba. Důchodce, ženatý, otec šesti dospělých dětí.

Proč kandiduješ na šéfa Klubu českých turistů?

Ke kandidatuře jsem se rozhodl poté, co mne k ní vyzvaly některé osobnosti z řad členů Klubu českých turistů, jichž si osobně velmi vážím.

Co přineseš klubu nového, pokud budeš zvolen? Co změníš, vylepšíš, zmodernizuješ? Jaký bude tvůj hlavní cíl?

Chtěl bych dosáhnout větší aktivity jednotlivých odborných komisí klubu, zlepšit provázanost mezi ústředím a jednotlivými oblastmi, snažit se o větší propagaci činnosti klubu v široké veřejnosti, a novými činnostmi získávat nové členy klubu. Nejbližším úkolem mým i nových orgánů a všech členů klubu je dokončení výstavby Bezručovy turistické chaty na Lysé hoře.

Klub má své úspěchy i slabší místa. Zkus pojmenovat to, co se v klubu podle tvého názoru daří, a naopak to, co je jeho současnou slabinou.

V poslední době se podařilo přesvědčit mnoho místních a většinu krajských samospráv o přínosu Klubu českých turistů pro turistický ruch v jednotlivých místech a regionech. Dále je to soundležitost členů s klubem, což se projevilo v podpoře výstavby Bezručovy turistické chaty na Lyse hoře. Nedaří se v plné míře uskutečňovat spolupráci s některými centrálními orgány státní správy a některými spolky, které mají obdobné cíle jako klub. Rovněž tak nám chybí větší propagace činnosti klubu mezi širokou veřejností.

Jaký bude po dobu tvého případného mandátu postoj k Asociaci TOM?

Můj postoj k Asociaci TOM je všeobecně znám. Myslím si, že spolužití KČT a asociace je nezbytností pro budoucnost klubu. Tento můj postoj je dlouhodobý a nemíním na něm nic měnit.

Koho bys označil za nejvýznamnější postavy Klubu českých turistů?

Z historie Klubu českých turistů je to zcela jednoznačně osobnost dlouholetého předsedy Klubu českých turistů architekta Vratislava Pasovského, který tuto funkci vykonával nepřetržitě po dobu 24 let (1890–1914) a zasloužil se o rozvoj klubu v jeho počátcích a vyprojektoval řadu turistických chat a rozhleden Klubu českých turistů. V současné době je to bezpochyby čestný předseda Klubu českých turistů Ing. Jan Havelka, který je stále činný a dá se říci, že je i propagátorem nových aktivit v rámci Klubu českých turistů.

Co chceš vzkázat čtenářům Tomíka?

Všem čtenářům chci Tomíka popřát modrou oblohu a mnoho krásných zážitků při turistickém putování po celý rok 2014.

Ing. Jaroslav Šlechta

(kandidát na předsedu)

Narodil se v roce 1950, absolvoval stavební fakultu VUT v Brně. Během profesní kariéry pracoval na výstavbě a rekonstrukcích energetických zdrojů jako zástupce investora. Posledních deset let jako OSVČ. Funkcionářem v turistice od roku 1980, posledních osm let jako člen představenstva KČT, šest let jako místopředseda. Spolupředatel mezinárodního pochodu IML Jede Kudrna okolo Brna.

Proč kandiduješ na šéfa Klubu českých turistů?

Mám dostatek znalostí o problémech klubu a zkušeností s vedením týmů na to, abych společně s budoucím vedením klubu změnil stávající situaci i atmosféru v klubu.

Co přineseš klubu nového, pokud budeš zvolen? Co změníš, vylepšíš, zmodernizuješ? Jaký bude tvůj hlavní cíl?

V předcházejících obdobích se klub zaměřil na zahraničí, kde si svou činností získal velice dobré jméno. Opomíjena zůstala vnitroklubová činnost. Problémy se časem nahromadily a teď je nejvyšší čas je vyřešit. V první řadě je třeba stabilizovat finance Klubu. Není nadále možné, abychom utráceli víc peněz, než získáme.

Je třeba výrazně zlepšit komunikaci v rámci klubu, oprostít se od osobních animozit. Přístup k plnění úkolů musí změnit i placení pracovníci sekretariátu. Propagace klubu nemůže být Popelkou. Jsem si vědom, že změna nepůjde provést ze dne na den, a že nebude bezbolestná. Jsem přesvědčen, že pokud nové vedení klubu potáhne za jeden provaz, tak se to musí podařit.

Klub má své úspěchy i slabší místa. Zkus pojmenovat to, co se v klubu podle tvého názoru daří, a naopak to, co je jeho současnou slabinou.

Daří se nám na mezinárodním poli, pořádání turistických akcí, jak pro členy, tak pro veřejnost, budování vozíčkářských tras a mohl bych jmenovat řadu dalších.

Nedaří se nám získávat finanční prostředky z veřejných zdrojů a od sponzorů. Tady se máme co učit od vedení Asociace TOM. Ani propagace klubu není na patřičné úrovni. Vážné komunikace mezi některými články v rámci Klubu, což vyvolává zbytečné napětí a nervozitu v klubu.

Jaký bude po dobu tvého případného mandátu postoj k Asociaci TOM?

V případě mého zvolení do čela Klubu můj postoj k Asociaci TOM zůstane stejný jako doposud – tedy korektní. Náš vztah by se měl i nadále rozvíjet na bázi dvou rovnoprvných spolků.

Koho bys označil za nejvýznamnější postavy Klubu českých turistů? Vyber prosím jednu postavu historickou a druhou současnou, žijící, někoho z řad aktivních turistů, kteří jsou či ještě nedávno byli tvářemi našeho KČT.

Nepovažuji se za kompetentního k tomu, abych mohl hodnotit činovníky, a to jak historické, tak současné. Je těžké vybrat pouze jednoho. Přesto je mi z historie nejbližší Vratislav Pasovský a v současnosti Jan Havelka.

Před časem jsi na jednom z jednání ústředního výboru klubu navrhl prodat

Poznámka redakce k cause Kusalínu: Protože se jedná o kultovní chalupu tomíků, první, kterou po revoluci získali k užívání, kterou od té doby navštívily tisíce mladých lidí a jejich vedoucích – členů KČT, je třeba uvést, že náklady na údržbu jsou u Kusalína v zásadě nulové. Údržba probíhá roky brigádnicky, rukama tomíků. Pro případnou budoucí elektrifikaci Kusalína je vhodnější pozemky zachovat, vedení by bylo směřováno po nich. Rovněž vrt a latrina musí být na pozemku vlastněným klubem. Daň z nemovitosti a pojistka činí ročně cca 6 000 Kč, což je ve šestatřicetimilionovém rozpočtu klubu zanedbatelná částka. Na zmíněném zasedání ústředního výboru na Čiháku J. Šlechta podle několika hodnověrných svědků s dobrou pamětí opakovaně navrhoval chatu prodat, v následné debatě upřesnil, že včetně pozemků. Vymlouval mu to například šéf pražského

klubovou chatu Kusalínu, která už 23 let slouží tomíkům a kde se oddíly střídají doslova jako na běžícím pásu. Proč tenhle návrh zazněl? Trváš na něm?

Myslím, že v této kauze došlo k nedorozumění a k nepřesné interpretaci mého diskusního vystoupení na zasedání ÚV týkajícího se financování klubu potažmo oprav chat v majetku ústředí. Rád bych zde tuto věc uvedl na pravou míru. Jsem nadále skálopevně přesvědčen, že několik hektarů lesa kolem chaty Kusalína je pro klub zbytečný majetek. Prostor kolem zdroje vody pro chatu – studánky – včetně přístupu k ní lze řešit buď věcným břemenem nebo ponecháním si pouze nezbytné části pozemku tento přístup zajišťující. Výnos z lesa je nulový, platíme za něj daň z nemovitosti a měli bychom se o něj také starat – na to nejsou kapacity lidské ani finanční.

Co bys vzkázal čtenářům Tomíka?

Mladým tomíkům přeji, aby měli nadále štěstí na tak výborné vedoucí jaké mají teď. Vedoucím přeji hodně trpělivosti a vytrvalosti při vedení mládeže. A sám si přeji, aby alespoň 20 % tomíků, kteří odrostou této věkové kategorii, se stalo členy klubu.

klubu I. Press s tím, že areál Kusalína využívají tomíci – členové KČT. Původní zápis založený na sekretariátu klubu uvádí doslova:

Ing. Šlechta: navrhuje, aby KČT prodal chatu Kusalína a výtěžek byl použit na Bezručovu turistickou chatu.

Dr. Stráský: vyzývá Ing. Šlechtu, aby připravil návrh na prodej Kusalína pro PKČT.

Oba jmenovaní posléze své výroky upřesnili. Ing. Šlechta v rozhovoru pro Tomíka výše uvedeným způsobem a Jan Stráský konstatoval, že svou glosu mnil ironicky a že s prodejem Kusalína zásadně nesouhlasil. Verbální přestřelka se do finálního znění zápisu nedostala, resp. byla ověřovatelé vyškrtána, v původní verzi však existuje.

RNDr. Jiří Homolka

(kandidát do vedení)

Narodil se v roce 1966, vystudoval Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity Brno, obor matematika, fyzika. Středoškolský učitel, ženatý, dvě děti, vodák, cestovatel, správce základny Polana a Kusalino. Od mládí činný v hnutí TOM, od roku 1993 je místopředsedou Asociace TOM ČR. Poslední dvě volební období má ve vedení KČT na starost rozpočet.

Proč jsi se rozhodl kandidovat na funkci ve vedení klubu? Co nabízíš? Proč by tě měli delegáti konference volit?

V nejužším vedení KČT pracuji osm let a mám na starosti ekonomiku. V této práci bych rád pokračoval, protože se mi jako předsedovi Ekonomické rady KČT dařilo rozpočet držet vždy v „černých“ číslech, tedy vyrovnaný, a průběžný přebytek rozpočtu byl každoročně dostatečný na to, abychom vcelku komfortně financovali běžnou činnost klubu. Dokázali jsme finančně podporovat oblasti a odbory na standardní úrovni a v několika letech tuto podporu i výrazně navýšit. Jako bonus bylo možné výrazně posílit investice klubu, uskutečnit největší investiční akci KČT, totiž znovuoobnovení Bezručovy turistické chaty na Lysé hoře. Uměli jsme ale také zakoupit budovu pro muzeum české turistiky v Bechyni, kterou nyní péčí emeritního předsedy Jana Havelky úspěšně rekonstruuje. Přidejme třeba budování tras pro vozičkáře... Je za čím se ohlédnout.

Mým tématem také vždy ve vedení klubu bylo „sblížení“ tomíků s dospělými členy KČT. A tomu bych se chtěl věnovat i nadále. Spolek, který nechce mít mládež ochotnou se na spolkové činnosti podílet, je spolek bez budoucnosti. Na druhou stranu pro mladé je přeci zajímavé být součástí historické organizace!

Mou kandidaturu navrhuje oblast KČT Valašsko-Chřibý, mám podporu českých a moravských tomíků a také mi vyjádřilo osobní podporu mnoho členů KČT z dalších oblastí.

Měl jsem to štěstí, že jsem byl v mládí členem turistického oddílu mládeže našeho odboru turistiky na Vsetíně, prožil jsem krásná léta při turistické činnosti, získal zde mnoho celoživotních přátel. Tehdy mi organizovaná turistika hodně dala a já si myslím, že je správné nejen brát, ale i dávat.

Jak vidíš současný klub? Co se daří a co spíše ne?

Myslím si, že současný klub na tom není tak špatně, jak ho často vidíme. Když jsem viděl obrovskou účast turistů na Posledním puchýři v Humpolci a úžasnou náladu na společenském večeru, když vidím nadšení a brigádnickou činnost členů KČT při výstavbě Bezručovy chaty na Lysé hoře, tak to není pesimistický pohled...

Co ti funkce, pokud budeš zvolen, dá – a co spíše sebere?

Přijdu o část volného času, který bych mohl věnovat rodině či svým zájmům, na druhou stranu turistika je pro mne a našťastí i částečně pro mou rodinu velkým koníčkem. Takže lze často spojit příjemné s užitečným.

Koho bys rád viděl v čele KČT?

Při předpokládané změně stanov a zásadní změně v řízení klubu by bylo dobré, aby budoucí předseda KČT byl jistou zárukou kontinuity. Myslím, že dobrou volbou by byl stávající místopředseda Honza Babnič. V tomto volebním období ostatně často zastupoval předsedu, je osobou dobře známou, a to jak u partnerů, tak u samotných členů klubu.

Když se rozhlédneš po českých a moravských odborech, můžeš jmenovat tři osobnosti, kterých si vážíš, které považuješ za tahouny, za lidi, kteří posouvají KČT dál?

Takových osobností je v klubu jistě hodně. Zmíním ty, se kterými mám tu čest spolupracovat. Jsou to:

a) Ing. Jan Havelka, emeritní předseda KČT. Člověk, který i ve svém úctyhodném věku dokáže svým nadšením, důsledností a skvělými organizačními schopnostmi například:

- Řídit výstavbu Bezručovy chaty. Kterou na žádost Ing. Šlechty před dvěma lety

převzal – a dnes je hrubá stavba dokončena a plán výstavby je dokonce v předstihu...

- Uskutečnit obří evropský projekt „Stezka podél Lužnice“, který je spojen i s rekonstrukcí muzea turistiky v Bechyni.
- Být doslova motorem mnoha dalších klubových činností...

b) Jiří Stejskalík, předseda Hospodářské rady Moravskoslezské oblasti KČT, člověk s neuvěřitelným tahem na branku, hlavní stavitel Bezručovy chaty na Lysé hoře, a ten, který se kromě aktivní turistické činnosti stará se svou Hospodářskou radou i o další chaty KČT v Moravskoslezské oblasti.

c) Ing. Rostislav Kašovský zvaný Čmoudík. Kamarád, vedoucí oddílu TOM, který je téměř ideálním symbolem spojení činnosti tomíků a KČT. Dokáže se při své činnosti s tomíky naprosto přirozeně zúčastnit akcí KČT, je členem předsednictva KČT, aktivně se angažuje v turistickém značení, od konce roku 2013 nově vede radu značení KČT.

Všechny tři výše uvedené osobnosti mají jeden vzácný dar – mají rádi mladé lidi, rádi s nimi spolupracují a vidí v nich budoucnost klubu.

Ing. Rostislav Kašovský

(kandidát do vedení)

Narozen 1968, vystudoval strojní inženýrství. Ženatý, dvě děti. Je vedoucím ostravského TOM Čmoudík a aktivním členem Moravskoslezské oblasti KČT. V posledních čtyřech letech člen ústředního vedení klubu, před Vánoci 2013 jmenován šéfem rady značení KČT.

Proč jsi se rozhodl kandidovat do vedení klubu?

Jsem členem KČT oblasti Moravskoslezské, všeobecně nejpočetnější oblasti. Oblast je na pomyslných prvních příčkách ve všech činnostech a akcích, které KČT pořádá.

dá. „Novoroční čtyřlístek“, „Vystup na svůj vrchol“, „Sbírka na Bezručovu TCH“, v nedávné minulosti „Voda ze střechy Evropy“ a další. V oblasti máme vynikající značkaře a turistické značení. Solidně funguje spolupráce s krajem. Myslím si, že naše oblast by měla mít zástupce ve vrcholných orgánech. Bohužel, o tyto dobrovolné a časově velice náročné a neplacené funkce není zrovna „rvačka“... a nikdo jiný se od nás zatím neprofiluje. Je to neuvěřitelné, ale pořád jsem i ve svých letech jeden z nejmladších, ne-li úplně nejmladší kandidát... To svědčí o mnohém.

Co nabízíš? Proč by tě měli delegáti konference volit?

Pokud budu zvolen, budu silně usilovat o transparentnost financování v klubu, zejména v oblasti značení, a o informovanost. Toho se mnozí bojí. Na jedné straně se předsednictvo, konference a ÚV KČT hádají o každou tisícikorunu, na druhé straně se proplácí statisíce, o kterých neví ani příslušná rada nebo sekce. Navíc zvolené orgány. Budu se snažit zapojit mladé do klubové činnosti a do značení, ale věřte mi, je to v současném stavu běh na dlouhou trať. Také je třeba do budoucna uvažovat o sponzorství jednotlivých oblastí včetně značení, toto je momentálně nešikovně svázáno s jedinou smlouvou, která brání aktivním v rozvoji.

Jak vidíš současný klub? Co se daří a co spíše ne?

Klub funguje. Ovšem v některých činnostech nemoderně. Je postaven na úřadování, směrnících, zápisech a materiálech, které se buď stávají „vášni“ funkcionářů anebo mnohdy rychle zapadnou... Nové věci a myšlenky se prosazují velice obtížně, třeba ve značení. Zde panuje neuvěřitelná „konzerva“ a nedemokratičnost (byť se klub tváří jako demokratický), která některým vyhovuje, protože si udělali stát ve státě včetně financování. Přitom mnohým je klubová činnost úplně ukradená. Neustále a dlouhodobě jsou zvyhodňováni, a to nejenom finančně, neaktivní (kteří ale nejvíce křičí a obviňují). Mluví o značení. Co napsat o skupině lidí, mnohdy placených zaměstnanců KČT, kteří se nedokáží postavit čelem k rozesílání anonymních dopisů obsahujících lži a pomluvy vůči dobrovolným pracovníkům? Co napsat o lidech, kteří podepisují petice a prohlášení, přestože mají pouze jednostranné zavadějící informace?

Co ti funkce, pokud budeš zvolen, dá – a co spíše sebere?

Sebere mi to spoustu volného času. Nejsem závislý na celostátním financování klubu nebo značení, tudíž se mi svět v případě nezvolení nezhroutl. Ba naopak, budu mít více času na náš oddíl, kde vychováváme bez nároku na odměnu mladé turisty, na rodinu, práci či zvířátka z útulků...

Koho bys rád viděl v čele KČT?

Je těžké najít nového předsedu po osobnostech pana Havelky a Stráského. V současné chvíli vidím pouze místopředsedy klubu. Naše oblast se usnesla na tom, že podpoří ve volbě šéfa KČT Jána Babniče, tedy i já mu dám na konferenci svůj hlas. Je možné, že výsledek bude těsný a doufám, že to klub, funkcionáři a jeho členstvo přijmou jako volbu většiny bez urážek a následného házení klacků pod nohy.

Když se rozhlédneš po českých a moravských odborech – můžeš jmenovat osobnosti, kterých si vážíš?

Tahounů a dřičů se v oblastech najde vícero a zde je malý prostor, abych někoho vyzdvihl a na někoho zapomenul...

V této chvíli připomenu alespoň našeho oblastního předsedu Břetu Boháče, který oblast vede neuvěřitelně dlouho, tým kolem Jirky Stejskalíka (výstavba BTCH na Lysé hoře), když se podívám třeba do oblasti Valašsko-Chřiby, vidím pracovitěho a o klubové finance se dobře starajícího Jiřího Homolku, a samozřejmě čestného předsedu Jana Havelku, osobnost evropského formátu, který klubu obětuje neuvěřitelně hodně a i ve svém věku je „tahoun“, který klub neustále posouvá kupředu.

Jak vidíš současný klub? Co se daří a co spíše ne?

Bohužel klub není jednotný v názorech na program, někteří funkcionáři nepracují ve prospěch klubu. Hospodaření není optimální, spolupráce s asociací není vždy funkční.

Daří se organizovat akce pro veřejnost, které neumíme „prodat“, nevyužíváme dostatečně spolupráci se státní správou na všech úrovních. Náš program neoslovuje střední generaci.

Co ti funkce, pokud budeš zvolen, dá – a co spíše sebere?

Určitě budu mít méně volného času, ale doufám, že to později přinese uspokojení, že vynaložený čas pomohl klub posunout dál, radost členů ze zajímavých akcí.

Koho bys rád viděl v čele KČT?

Ing. Jana Havelku.

Uveď tři osobnosti současného klubu, prosím.

Ing. Havelka Jan, Streiftauová Růžena, ing. Hana Slabáková.

(Rozhovory byly redakčně kráceny.)

Zdeněk Cabalka

(kandidát do vedení)

Narozen v roce 1954, ženatý, otec, dědeček. Vystudoval Střední průmyslovou školu chemickou ve Zlíně. V minulosti pracoval v klubovém vedení i jako místopředseda Klubu českých turistů. Činný v Jihomoravské oblasti KČT.

Co nabízíš? Proč by tě měli delegáti konference volit?

Nabízím zkušenosti nejen z turistiky, ale i z podnikání – ekonomické znalosti, jednání s lidmi, organizační schopnosti.

Stanovisko předsednictva Asociace TOM k volbám do vedení KČT

Předsednictvo Asociace TOM podporuje kandidaturu Jána Babniče na funkci šéfa Klubu českých turistů, podporuje kandidaturu Jiřího Homolky a Rostislava Kašovského do vedení KČT. Předsednictvo stanovuje, že zástupcem v ústředním výboru KČT bude Tomáš Novotný. Vedení tomíků je také připraveno nadále spolupracovat s novými představiteli KČT, vždy na základě partnerství, vzájemné předvídatelnosti a informovanosti, respektování uzavřených dohod a osvědčených zvyklostí. Za zásadní považujeme pokračování finanční podpory tomíků v dosavadní výši a umožnění využívání chaty Kusalino v nezměněném rozsahu.

Pozvánka do Říše snů

Tomek Hurt popisuje ve vedlejším sloupu setkání s milou Gabi Lorenz na konci loňského roku. Chtěl bych jeho informaci rozšířit o pozvání, které Gabriele Lorenz, šefová Krušnohorského turistického spolku, adresuje českým tomíkům.

Annaberg-Buchholz je malebný v každém ročním čase a k výletu zrovna vybízí. Příjemné Sasko je od našich hranic coby kamenem dohodil. Projedete poněkud zchátralými Vejrpty do místa o poznání udržovanějšího, totiž městečka Bärenstein, odkud je to do království našich přátel necelých patnáct kilometrů. Z Prahy přes Louny a Chomutov trvá cesta něco přes dvě hodiny a z nádrže vám odplaví palivo za pětistovku.

Co Vás v Annaberku, letitém hornickém městě, čeká? Zachované městské jádro s překrásným svatoanenským kostelem, několik příjemných pekáren, cukráren a jiných občerstvoven, ale hlavně Manufaktur der Traume, totiž Továrna na sny... Interaktivní muzeum, kterému velí naše kamarádka Gabi, vzniklo z někdejšího socialistického kulturního domu. Proměna je to po německu velkorysá a nákladná, ale efekt stojí za návštěvu. Návštěvník zde najde řezbářské lidové umění, loutky, mini-interiéry světa dětí. Krušnohorské figurky se zde představují v jedné z největších a také nejzajímavější adjustovaných soukromých sbírek na světě. Figurkami všeho druhu Annaberg zrovna žije. V centru na ně narazíte doslova na každém kroku. Pokud mezi nimi naleznete řezbičku svého srdce, můžete si ji zakoupit, ceny se pohybují od 2 euro za ty nejmenší až po desítky eur za nejruznější obří Trautenberky... Annaberg má také zajímavé okolí. Můžete navštívit ukázkový důl, starý hamr... Saská strana Krušných hor zkrátka má co nabídnout.

Uvítáme proto oddíly, které by byly schopny vyrazit do Annabergu na výpravu a setkat během ní krátce s našimi partnery. Takovou výpravu (víkendovou i delší)

ústředí rádo materiálně podpoří, u menší skupiny do 9 osob jsme schopni významně pomoci i s dopravou z Prahy do německého cíle. Nabízíme i pomoc se zajištěním noclehu za finančně přijatelných podmínek.

Neváhejte – Annaberg volá!

Tomáš Novotný

Setkání partnerů v Annabergu

V adventním čase se v malebně ozdobeném krušnohorském městečku Annaberg-Buchholz setkali zástupci Asociace TOM (Tomáš Novotný, Helena Podroužková, Tomáš Hurt) s Gabrielou Lorenz, předsedkyní Erzgebirgsvereinu. Příjemné setkání proběhlo v rámci projektu „Protipovodňová opatření u Oparenského mlýna“. Tomíci představili již schválené změny projektu, tedy prodloužení termínu ukončení projektu (nově do konce března 2014), ale hlavně velmi příjemnou možnost vybudovat a osadit za ušetřené prostředky v Oparně mlýnské kolo. Kdysi jsme si navzájem přáli, aby to v Oparně klapalo... a ono to (kolo) klapat opravdu bude.

Gabriela Lorenz posléze provedla tomíky pohodovými vánočními trhy s povinnou ochutnávkou lokální pochutiny, svařené „jeřabovice“.

Tomáš Hurt

Stavba protipovodňových opatření v Oparně finišuje

Půl roku se budují protipovodňová opatření, která mají náš Oparenský mlýn ochránit před velkou (dvacetiletou) vodou. Postupně tak vzniklo či stále ještě vzniká vodní dílo, jehož částí je obnova původní retenční nádrže, podzemní části náhonu či rozdělovacího objektu. V průběhu stavby se objevily dílčí problémy, které si vynutily prodloužení termínu dokončení stavby do března 2014. Přeci jen dlouhá desetiletí byl náhon zanesen bahem, podzemní klenba se částečně zbourala, lednice se propadla apod.

Více než slova udělají představu o rozsáhlosti rekonstrukce přiložené fotografie. Z nich je patrné, že na mlýně se obnovuje historie. Provedená opatření mlýn ochrání před povodní a k tomu už v březnu bude mlýn opět svědkem točení mlýnského kola...

Tomáš Hurt

Projekt „Protipovodňová opatření u Oparenského mlýna“ byl podpořen v rámci programu Cíl 3/Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007–2013 mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko, který je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF).

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnost

Co bylo v říjnu, listopadu
a také v prosinci 2013,
leden 2014
nevyjímaje

❑ Vůdcové Junáka, tomíků a České rady dětí a mládeže napsali většině stran a hnutí, aby s nimi jejich představení podepsali memorandum, kde se bude říkat, že po volbách nehodí noví páni naší země spolky přes palubu. Ochotně podepsali zelení, Zemanovci, lidovci (ti zástupce pracovní skupiny dokonce přijali), Tomio Okamura a sociální demokraté. Andrej Babiš přijel memorandum, které jsme zveřejnili na webu, podepsat osobně od kanceláře České rady na Senovážné náměstí, ale koblihy nepřivezl. Předsedové TOP 09 a ODS podepsali po mnoha výzvách, připomínkách a urgencích, což se jim, jak vidno, ve volbách nevyplatilo, ale podepsali též. O budoucnost našich spolků je tudíž postaráno a všichni jsme šťastni.

❑ 170 oddílů tomíků se zúčastnilo průzkumu, který se týkal administrativního a účetního programu ESO a necelá stovka řekla, že Eso, nejlépe ve vylepšené podobě, chce používat i nadále.

❑ Po celé zemi se na celých 72 hodin začala podávat Ruka na to, že oddíly a jiné party sdružené pod národní radou – a také jejich příznivci – uklidí, vylepší a zkulturní vše, co je v jejich okolí ohavné a zanedbané a nevylepšené, tedy pokud je to v jejich lidských silách.

❑ Tuři Soni Rokytové tak (mimo jiné) čistili potok Romza, úředníci ústředí sbírali odpadky na památném Levém Hradci, třinecké Maracaibo uklízelo naučnou stezku Jahodnou a českolipští tomíci pomáhali opuštěným psům v dobranovském útulku.

❑ Hronovští tomíci hráli golf a šlo jim to dobře.

❑ Brněnský krajánek se rozhodl uspořádat v roce 2014 v moravské metropoli Vrcholnou výměnu zkušeností a požádal ústředí, aby podalo v tomto smyslu grant k MŠMT.

❑ Tomíci z kutnohorského Koláče veršovali poté, co navštívili českolipský Domeček a prožili zde krásné dny.

❑ V Klubu českých turistů se naplno rozeběhla série jednání, spekulací, schůzek a vzrušených debat o tom, kdo zasedne v novém, pětičlenném klubovém vedení a zejména na sesli nejvyšší poté, co dosavadní šéf KČT Jan Stráský ohlásil, že po třetí již kandidovat nebude.

❑ Českolipský KČT se rozhodl umožnit tamním tomíkům, aby namísto v nevyhovující a chladné boudě získali pro příště klubovnu ve vile Adéla, což se v uplynulých patnácti letech želbohu tak nějak nepodařilo.

❑ V Lovosicích uspořádali tomíci už po třinácté populární pochod o Měsíc zlého správce.

❑ V Pořešíně brigádníčili pacovští Kamarádi a s nimi také roztocko-poděbradsko-sedlčanská parta mladých pilných lidí a připravovali dřevo na zimu, čistili okapy, hrabali listí a vůbec se všestranně činili.

❑ Na zámku ve Valašském Meziříčí oslavily silné a krásné Zlaté šipy své pětáctýřicáté narozeniny a náčelník spolku jim k tomu přivezl vzducholod, která činnost oddílu posune na neuvěřitelnou úroveň.

❑ Českolipské oddíly Tomka Hurta a Zdeňka Šmídy uspořádaly charitativní prodej topinek na podporu těžce nemocného chlapce a vybraly při tom nemalou částku, která však bohužel pomůže už jen nešťastným rodičům hochy – chlapec mezitím zemřel...

❑ Oženil se Kaski, jeden ze šéfů valmežských tomíků. Svatba to byla slavná a dívkám a mladým paním z celé republiky to přišlo tak nějak líto, ale i ony uznaly, že mladé paní Zuzaně Kopřivové to po boku Kaskiho sluší a bude slušet navždy.

❑ Tomíci nominovali na Cenu Přístav šéfovou roztockého muzea Zitu Suchánkovou a ta ji s dalšími oceněnými převzala z rukou senátorky Aleny Gajdůškové a náměstkyně ministra Evy Bartoňové v prosinci v pražské primátorské rezidenci.

❑ Ilona a Vráťa Jaglovi vyrazili s dalšími ostravskými přáteli znovu, po létech, na banátskou pouť, setkali se svými někdejšími svěřenci a pozvali rumunské děti z Banátu na návštěvu tomických táborů.

❑ Ondřej Šejtka a Tomáš Novotný intenzivně a opakovaně ladili nové stanovky spolku, dílem se skautkou-advokátkou Alenou Hájkovou, dílem sami, pohupujíce se při tom na vlnách představ a dohadů, zda je pro divokou jízdu lepší tradiční pálava nebo inovovaná a pružnější, jakožto i mladší baraka. Došli k názoru, že přes rozličné vodácké preference připraví pro spolek stručné a liberální stanovky, což následně politbyro s dílčími úpravami potvrdilo.

❑ Třinecká Svišti tlapka těšila na Mikuláše nemocné děti v místní nemocnici.

❑ Rosťa Kašovský vystřídal ve funkci dlouholetého šéfa klubového značení Karla Markvarta a klub se zachvěl.

❑ Eliška Eclerová, sekretářka ústředí, se po necelých dvou letech rozhodla vyměnit Roztoky za Londýn a péči o tomíky za péči o malé Brity a přijala pozvání své jmenovkyně královny. Bůh ochraňuj obě!

❑ Tomek Hurt, spolkový fundraiser a člen náčelnictva, přesvědčil evropské

struktury, aby uvolnily peníze na dobudování mlýnské lednice, totiž prostoru, kde se točí kolo, a kola samého.

❑ Tradičně, v bytě pravnučky Gutha Jarkovského, zasedlo asociální vedení a přijalo s díky nabídku zlínského oddílu Líby Valentové a hronovského oddílu Lotrů Toma Buriánka, aby se u nich konaly v roce 2015, resp. 2017 sněmy tomíků. Vedení poděkovalo všem dalším zájemcům o pořadatelsví sněmu, seznámilo se s podanými projekty a dále rozhodlo, že na vylepšení programu ESO je možné věnovat peníze až v roce 2015. Vedení se také usneslo, koho by měli tomíci podporovat v boji o vedení bratrského KČT a stanovilo mantinely pro činnost našeho zástupce v budoucím pětičlenném klubovém politbyru.

❑ Náčelnictvo se smutkem a hořkostí vyslechlo informaci předsedy o tom, že pro některé oddíly není slovo termín ničím než shlukem šesti hlásek, kterému nerozumějí, a směrem k těmto oddílům varovně zahrozilo vztýčeným prstem.

❑ Brněnský TOM Hvězda Severu vylákal na své zimní táboření známého moderátora Českého rozhlasu L. Smatanu, který nejenom že nezmrznul, ale připravil o táboření skvělou reportáž, kterou si můžete poslechnout na http://www.rozhlas.cz/radiazurnal/zima/_zprava/26-den-hvezda-severu-v-teepee-a-borove-polenopod-hlavou--1297199... Trochu smutné je, že pan redaktor zaměnil tomíky za skauty, ale protože oba spolky mají smlouvu o přátelství, odpustíme mu to.

❑ Ústředí spustilo nový rezervační systém chalup, který hodně umí a jehož tvůrci, včetně iniciátora Ondry Šejtky, zaslouží pochvalu, stejně jako správcové a vedoucí oddílů, kteří ho neúnavně testovali a testovali... Drobnosti budeme ještě několik týdnů nebo i měsíců ladit, případné uživatele z našich řad proto prosíme o spolupráci a trpělivost.

❑ Do rodiny mladého ředitele odboru pro mládež MŠMT přibyl pod stromček syn Radim a šéf našeho spolku obratem nabídl dítku členství u tomíků, na což však nadstranícký a nadspolkový otec Michal Urban reagoval zdrženlivě.

❑ Z pražského tomíka zvaného Fifa se l. ledna vyklubal znalec mlýnských zařízení, když se blížící seznamoval s hloubkou výše zmíněné lednice v Opárně, ale vše dobře dopadlo.

❑ Péči redaktora tohoto časopisu vyšel inovovaný Zápisník tomíka, kam si malí i velcí tomíci mohou zapsat vše, co mají na srdci a možná i to, co na něm vůbec nemají.

Na Okoř je cesta...

46. ročník Tříkrálového pochodu na Okoř se roztockým tomíkům 4. ledna 2014 vyvedl. Snad teplé počasí či potřeba pohybu po dlouhém lenošení způsobily, že na startu se sešlo bezmála osm stovek pochodníků, kteří se z pražského Veleslavína přes Nebušice a Okoř vydali statečně k Roztokám, vstříci malebnému zámku a milým Třem králům. Zdrávi došli!

ton

33. Sraz TOM 2014!

Vážení přátelé,
ráda bych vás pozvala jménem pořádajícího oddílu Tuři Olomouc k nám na úrodnou Hanou, kde pro vás připravujeme 33. Sraz TOM.

Město Olomouc má od středověku významné vojenské a školské postavení. Sídí zde druhá nejstarší univerzita u nás, která v roce 2013 oslavila 440 let od svého založení. Najdete zde řadu historických památek, např. ojedinělý soubor šesti barokních kašen, Přemyslovský palác, Muzeum Olomoucké pevnosti a mnoho dalších. Sloup Nejsvětější Trojice je zapísán na seznamu památek UNESCO. Nedaleko Olomouce můžete navštívit CHKO Litovelské Pomoraví, zámky Náměšť na Hané a Úsov, hrad Šternberk a Bouzov, ZOO na Svatém Kopečku nebo hanácký Mont Blanc.

Věřím, že si každý u nás najde to své.

*Za TOM Tuři Olomouc
Soňa Rokytová*

Poděkování brigádníkům

Rok je zase pryč a do prvního čísla v novém roce se sluší napsat poděkování všem oddílům, které přiložily na našich základnách ruku k dílu.

Na chalupách pracovaly a brigádničily tyto oddíly, kterým za pomoc velmi děkujeme. Děkujeme: TOMy 19206 ze Sedlčan, 3802 z Hronova, 9902 z Hněvkovic, 3102 z Kutné Hory, 17001 z Hradce Králové, 19115 z Turnova, 50601 z Prahy, 3003 z Bystřice pod Hostýnem, 1918 z Jirkova, 19029 z Roudnice nad Labem, 5504 z Přerova, 19121 z Českého Krumlova, 4501 z Pacova, 50725 z Prahy, 21105 ze Sedlčan, 19198 ze Sedlce, 19123 z Vítkova, 9901 z Ostravy, 2321 z Jihlavy, 4207 z Opavy, 4316 z Ostravy, 4301 z Ostravy, 7312 z Val. Meziříčí, 4335 z Ostravy, 4105 z Olomouce, 19108 z Hlučína a 7414 z Rousínova..

Bez správců a správkyn bychom se neobešli, velké poděkování patří také jim. Jmenovitě děkujeme panu Víškovi, panu Vaňouškovi, Jiřímu Benešovi, Pavlu Vaňáskovi, panu Crlovi, Jirkovi Homolkovi, panu Veselému, panu Šmídovi a Zdenymu, Jindrovi Zápotočkému, Helence a Bocmanovi Podroužkovým, manželům Wiedersteinovým a též novým správcům Lence Němečkové a Lukáši Simákovi z Mezholez a panu Pavlíkovi ze Strážných hor.

Pokud jsme na někoho z oddílů zapomněli, hluboce se omlouváme, prosím, ozvěte se, chybu napravíme na webu.

(za)

Tomíci pomáhali i v roce 2013

Ani v roce 2013 nezapomněli tomíci na charitu, na obyvatele či země v nouzi.

Podpořili jsme akci Klubu českých turistů „Paleta cihel“, zaslali finanční pomoc obyvatelům vybuchlého domu ve Frenštátu pod Radhoštěm, finanční příspěvek jsme také věnovali Diakonii Českobratrské církve evangelické středisko Betlém.

V rámci akce Adopce na dálku platíme školné dětem Maheshovi a Vikyath.

Při červnových povodních jsme prostřednictvím společnosti Adria a Člověk v tísni, o.p.s. zaslali 10 000,- Kč postiženým obětem.

V září jsme se stali majiteli okna na chatě KČT na Lysé hoře, zaplatili jsme totiž

Tomík č. 89,
leden 2014

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel.. fax: 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredí@a-tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný, Petr Balcer
Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Jiří Chour

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.
Náklad 1000 výtisků.

Uzávěrka příštího čísla: 20. 3. 2014

zaplatili jsme totiž nové okno ve znovuobnovované Bezručově chatě.

Filipíny poničené listopadovým tajfunem jsme obdarovali tisícovkou, zapojili jsme se také do Národní potravinové sbírky a nakoupili potraviny ve výši 2000,- Kč.

Do Českého rozhlasu jsme donesli vánoční dárek pro mentálně postiženého chlapce ze slatiňanského dětského domova, snad ho modrá zimní bunda potěší (šlo o dárek na přání).

Dvěma lidem bez domova jsme na přechodnou dobu zaplatili nocleh v ubytovně.

Drobnými částkami jsme obdarovali sdružení Arnika, které peníze použije na ošetření stromů, nákupem svíček jsme pomohli projektu Šance.

Věříme, že peníze všem potřebným pomohly, s peněžitou pomocí se chystáme pokračovat i v novém roce 2014.

(ústř)

Veverk Joachym a zubaři

AAUUAUUUUUU
AUUUUUUU

SEŽRAL NA POSEZENÍ
ASI DVA METRÁKY OŘÍŠKŮ,
ZJEVNĚ MU NENÍ DOBRĚ

